

บทที่ 3

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3.1 ทฤษฎีเบื้องต้นเกี่ยวกับเตาเผาเซรามิค

ปัจจุบันการทำอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา (Ceramics) กำลังเป็นที่สนใจและนิยมกันแพร่หลายนับวันมีแต่จะเจริญก้าวหน้าเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่จำเป็นและสำคัญ ซึ่งช่วยให้การผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่มีคุณภาพดีขึ้น ได้แก่ เตาเผา (Kiln) เป็นเครื่องมือหลักที่สำคัญ

เตาเผา เป็นเครื่องมือที่ให้ความร้อน ควบคุมความร้อน การกระจายความร้อนซึ่งจะต้องมีการศึกษาและออกแบบให้ถูกหลักวิชาการ สามารถเผาให้อุณหภูมิสูงรวมทั้งประหยัดและปลอดภัย ตลอดจนถึงวัสดุที่ใช้ในการสร้างเตาต้องมีคุณภาพดี เหมาะสมจะเป็นเตาก๊าซ (Gas Kiln) เตาน้ำมัน (Oil Kiln) เตาฟืน (Wood Kiln) หรือเตาไฟฟ้า (Electric Kiln) ก็ตาม

หลักทั่วไปที่ควรคำนึงเกี่ยวกับเตาเผาไม่ว่าจะเป็นประเภทไหนก็ตามที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติเพื่อความเหมาะสม ควรพิจารณาในหลักการต่างๆ คือ

1. เป็นเตาที่สามารถเร่งหรือ และสามารถเผาได้ในอุณหภูมิสูงตามความต้องการ
2. เป็นเตาที่สามารถกระจายความร้อนได้สม่ำเสมอทั่วทั้งเตา ไม่ว่าจะเป็นส่วนบน ส่วนกลาง และส่วนล่างของเตา
3. เป็นเตาที่มีความคงทนต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆภายในเตาได้อย่างดี
4. เป็นเตาที่สามารถควบคุมความร้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. เป็นเตาที่ประหยัดเชื้อเพลิง มีความปลอดภัยสูง
6. เป็นเตาที่ดูแล และบำรุงรักษาง่าย
7. เป็นเตาที่มีการใช้อุปกรณ์เครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพ

8. เป็นเตาที่บรรจุผลิตภัณฑ์ (Loading) และการนำออก (Un-Loading) ได้สะดวกคล่องตัว
9. เป็นเตาที่มีความแข็งแรงทนทานต่อการใช้งาน
10. เป็นเตาที่ใช้ได้สะดวก คล่องตัว เหมาะกับงานทุกประเภท

3.1.1 การแบ่งประเภทของเตา

เตาที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ได้มีผู้ออกแบบตลอดจนรูปร่าง ขนาด ให้เหมาะสมกับความต้องการ และมีประสิทธิภาพสูง ประหยัดเชื้อเพลิง ปลอดภัย ควบคุมสะดวก ได้แบ่งประเภทเตาตามลักษณะต่างๆ กล่าวคือ

1) แบ่งตามประเภทการใช้งานของเตา

ซึ่งหมายความถึงเตาชนิดต่างๆ จะเป็นเตาน้ำมัน เตาก๊าซ เตาไฟฟ้า เตาพื้น โดยเผาเป็นครั้งคราว เผาแบบกึ่งต่อเนื่อง หรือเผาตลอดเวลา แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ผลิตที่ จะต้องการจะสนองความต้องการของอุตสาหกรรม ซึ่งแบ่งออกเป็นชนิดต่างๆ คือ

ก) เตาเผาที่ไม่ต่อเนื่อง

เตาเผาที่เผาเป็นครั้งคราว โดยเผาไม่ติดต่อกัน ต้องใช้เวลานานพอสมควรในการรอให้เตาเย็น จึงจะมีการบรรจุผลิตภัณฑ์เข้าเตาใหม่ เป็นเตาที่เหมาะสมสำหรับอุตสาหกรรมภายในครอบครัว งานค้นคว้าวิจัย งานทดลองต่างๆ

ข) เตาเผาชนิดกึ่งการต่อเนื่อง

เป็นเตาที่สามารถเผาเกือบจะติดต่อกันไปทำให้เป็นการประหยัดเชื้อเพลิง โดยอาศัยความร้อนส่วนหนึ่งจากเตาเผา และควรเป็นเตาชนิดที่ใช้รถบรรจุผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นอีกคันหนึ่ง หมุนเวียนสลับกันไป ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมใช้กันทั่วไป

ค) เตาเผาชนิดที่เผาต่อเนื่อง

เป็นเตาแบบอุโมงค์ หรือเตาแบบวงแหวน เป็นเตาที่ออกแบบให้เผาติดต่อกันได้ตลอดเวลา เป็นเตาที่มีระบบการควบคุมอย่างดี ลงทุนสูงใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม

2) แบ่งตามประเภทของทางเดินลมร้อน

เป็นการออกแบบเตาเผาที่ให้ความร้อนเดินไปในทิศทางที่ต้องการ และได้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพสูงในการใช้งาน กล่าวคือ

ก) เตาเผาชนิดทางเดินลมร้อนในแนวนอน

เป็นเตาชนิดที่มีรูปร่างยาวขนานกับพื้นดิน หลังคาโค้ง ตลอดจนถึงแนวปล่อง เป็นเตาที่ใช้พื้นเป็นเชื้อเพลิง และสามารถเผาได้อุณหภูมิสูง ซึ่งได้แก่ เตาจีน เตาทุบ เตาเผาเคลือบเซรามอนที่ เชียงใหม่ เตาเผาสังคโลกที่มีชื่อเสียงในสมัยสุโขทัย ปัจจุบันเตาแบบนี้ไม่ค่อยเป็นที่นิยม เนื่องจากต้นทุนในการผลิตสูงและเชื้อเพลิงที่ใช้ก็หายากขึ้น และอีกประการหนึ่งต้องคอยควบคุมตลอดเวลา

ข) เตาเผาชนิดทางลมร้อนขึ้น

เป็นเตาที่ลงทุนสร้างไม่สู้แพงนัก เป็นเตาที่สร้างง่ายแต่อุณหภูมิเผาได้ไม่สูงมากนัก เป็นเตาเผาเคลือบไฟต่ำได้ดี เตาชนิดนี้ผู้สร้างจะต้องเรียงตะกั่วรับ หลายๆ ชั้น จะช่วยให้ความร้อนภายในเตาสม่ำเสมอเท่ากันทั้งเตา

ค) เตาเผาชนิดทางลมร้อนลง

เป็นเตาที่มีบทบาทสำคัญมาก เป็นเตาเผาที่สามารถเผาอุณหภูมิสูง เป็นเตาเผาที่ใช้เทคนิคสูงและการลงทุนค่อนข้างแพง โดยเฉพาะวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างเตา ต้องเป็นวัสดุที่มีคุณภาพดีสามารถทนต่อสภาวะต่างๆ ปัจจุบันเตาประเภทนี้นิยมสร้างเป็นเตาน้ำมัน เตาก๊าซ สำหรับเตาก๊าซใช้อิฐประเภทเบ้า (Insulating Brick) ช่วยประหยัดเชื้อเพลิงได้ดี

3) แบ่งตามลักษณะของเปลวไฟ

เตาเผาผลิตภัณฑ์ในปัจจุบันนี้ เตาบางประเภทมักออกแบบเป็นเตาให้เปลวไฟสัมผัสผลิตภัณฑ์โดยตรงก็มี แต่เตาบางชนิดโดยเฉพาะเตาเผาเคลือบจะต้องออกแบบไม่ให้เปลวไฟสัมผัสได้เลย ซึ่งการออกแบบเตาเผาต้องมีลักษณะแตกต่างกัน คือ

ก) เตาเผาชนิดเปลวไฟสัมผัส

เป็นเตาขนาดใหญ่ใช้เผาผลิตภัณฑ์ประเภทสิ่งก่อสร้าง (Terra-cotta) อิฐ กระเบื้อง ท่อ อิฐทนไฟ เป็นเตาเผาที่ให้อุณหภูมิสูง ส่วนมากใช้เผาผลิตภัณฑ์ที่ไม่เคลือบ

ข) เตาเผาชนิดกึ่งป้องกันเปลวไฟ

เป็นเตาชนิดที่ออกแบบกำแพงไฟ ให้มีเปลวไฟสัมผัสกำแพงไฟโดยตรง โดยสร้างกำแพงไฟอยู่เหนือช่องเผา (Firing chamber)

ค) เตาเผาชนิดเตาปิด

เป็นเตาที่ออกแบบให้มีระบบป้องกันเปลวไฟสัมผัส โดยใช้วัสดุทนไฟสร้างเป็นหีบป้องกันไฟโดยตรง ใช้เผาเคลือบได้ดี หรือจะใช้เผาผลิตภัณฑ์ชนิดบนเคลือบก็ได้

4) แบ่งตามชนิดของเชื้อเพลิง

เตาที่ใช้เผาผลิตภัณฑ์จะต้องออกแบบให้เหมาะสมกับเชื้อเพลิง ตลอดจนรูปร่าง และขนาดของเตาจะต้องดัดแปลงแก้ไขให้เหมาะสมกับงาน รวมทั้งการประหยัดและให้ผลคุ้มค่า กล่าวคือ

ก) เตาชนิดที่ใช้พื้นเป็นเชื้อเพลิง

ผู้สร้างจะต้องออกแบบให้การลุกไหม้ของเชื้อเพลิงได้ดี และสามารถเผาได้ อุณหภูมิสูง โดยเฉพาะซีเมนต์จะต้องถ่ายเทได้สะดวก เตาที่ใช้พื้นเป็นเชื้อเพลิงสร้างเป็นเตาชนิด ต่างๆ ได้ตามต้องการ

ข) เตาที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง

เป็นเตาที่เผาได้อุณหภูมิสูงแต่การลุกไหม้ของเชื้อเพลิง จะต้องออกแบบให้ เหมาะสมช่องที่จะใส่เชื้อเพลิงและการระบายซีเมนต์ในเตาต้องให้สมดุลกัน

ค) เตาชนิดใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง

เป็นเตาที่ให้อุณหภูมิสูง สามารถเผาได้ทั้งแบบออกซิเดชัน (Oxidation) หรือรีดักชัน (Reduction)

ง) เตาเผาชนิดใช้น้ำมันเป็นเชื้อเพลิง

อาจออกแบบให้ใช้น้ำมันประเภทโซล่า (Light oil) หรือน้ำมันเตา (Heavy oil)

จ) เตาเผาชนิดไฟฟ้า

เป็นเตาเผาที่สามารถให้อุณหภูมิสูง และสามารถเร่งความเร็วได้ตามต้องการ เป็นเตาที่เผาแบบออกซิเดชันเท่านั้น

3.1.2 ส่วนประกอบต่างๆ ของเตา

เตาเผา มีส่วนประกอบที่สำคัญหลายประการ ทำให้เตามีประสิทธิภาพในการทำงานโดยหลักการทั่วไป

- 1) ห้องเผา (Firing chamber) โดยปกติแบ่งออกเป็น 3 คือ
  - ก) ส่วนบน (Top part)
  - ข) ส่วนกลาง (Middle part)
  - ค) ส่วนล่าง (Bottom part)

เตาเผาที่มีประสิทธิภาพในการทำงานดี จะต้องให้ความร้อนทุกส่วนมีความร้อนสม่ำเสมอทุกๆครั้งที่ปฏิบัติการเผา

- 2) ผนังเตา (Fire Wall)

โดยปกติผนังเตาก่อด้วยอิฐ 2 ชั้น ทำหน้าที่ควบคุมความร้อน อิฐผนังภายในเตา(Lining) จะใช้อิฐทนไฟที่มีคุณภาพที่ดี ถ้าเป็นเตาไฟฟ้าหรือเตาก๊าซ จะใช้อิฐทนไฟชนิดเบา(Insulating brick) ส่วนภายนอกจะหุ้มด้วยอิฐทนไฟธรรมดาหรืออิฐก่อสร้างก็ได้ ถ้าเป็นเตาชนิดที่ต้องการเผา ในอุณหภูมิสูงอาจจะหุ้มด้วยฉนวนทนความร้อนอีกชั้นหนึ่ง

3) พื้นเตา (Floor)

ทำหน้าที่รับน้ำหนักผลิตภัณฑ์ที่เข้าเตาเผาในสมัยโบราณ เตาที่สร้างบนพื้นดิน เช่นเตาสมัยสุโขทัย เตาจีน นิยมใช้ทรายรองพื้นเตา ใช้ป้องกันกับน้ำเคลือบไหลติดพื้นเตา ปัจจุบันเตาเปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะเตาทางลมร้อนลง ต้องออกแบบพื้นเตาให้มีช่องระบายลมร้อนลงเป็นตาหมากรุกทั่วๆ ไปบนพื้นเตา ส่วนเตาชนิดทางลมร้อนขึ้น จะต้องเจาะพื้นเตาให้ความร้อนขึ้นได้สะดวก เตาชนิดทางลมร้อนขึ้นควรสร้างตะกรับ (Checker work) หลายชั้นเพราะช่วยให้ความร้อนสม่ำเสมอดีทั่วทั้งเตา

4) ปล่องไฟ (Chimneys)

เตาที่ใช้ฟืน ก๊าซ น้ำมัน ถ่าน ต้องออกแบบเตาให้มีปล่องไฟ เพื่อช่วยให้การลุกไหม้ของเชื้อเพลิงได้ดี โดยเฉพาะเตาฟืนปล่องต้องมีขนาดโต ส่วนเตาก๊าซและน้ำมันมีขนาดเล็กกว่า ส่วนเตาไฟฟ้าจะไม่มีปล่องเตาเหมือนเตาชนิดอื่น

5) กำแพงไฟ (Baffle wall)

อยู่ภายในเตา โดยเฉพาะเตาน้ำมัน เตาก๊าซ เป็นตัวการป้องกันไม่ให้เปลวไฟที่ออกจากหัวฟืนไฟสัมผัสกับผลิตภัณฑ์โดยตรง โดยที่จะสัมผัสกำแพงไฟก่อน อิฐทนไฟที่ใช้ก่อกำแพงไฟต้องเป็นอิฐทนไฟที่มีคุณภาพดี

6) หัวฟืนไฟ (Burner)

ปัจจุบันหัวฟืนไฟ มีทั้งชนิดที่ใช้น้ำมันและก๊าซ หัวฟืนไฟที่ใช้กับน้ำมันชนิดที่ใช้พัดลม (Blower) ในตัวก็มี ชนิดที่แยกต่างหากก็มี แต่เป็นที่นิยมในโรงงานอุตสาหกรรมสามารถใช้งานเผาได้ติดต่อกันตลอดเวลา ส่วนหัวฟืนไฟสำหรับก๊าซนิยมใช้หัวฟืนไฟแบบเป็น High Pressure Nozzle ใช้อากาศปรับได้ในตัว

7) หลังคาเตา (Roof)

เตาที่ใช้เผาขนาดใหญ่ หลังคาเตาต้องออกแบบให้โค้ง หรือเรียบก็ได้ เนื่องจากการเผามีความร้อนสูงและเป็นจุดอ่อน โอกาสที่พังทลายมีอยู่มาก จึงนิยมออกแบบในเตาขนาดใหญ่ มีหลังคาโค้งทุกเตา การเรียงอิฐหลังคาเตาก็ต้องมีเทคนิคสูง เกี่ยวกับการหดตัว และขยายตัวของอิฐ ซึ่งสำคัญมาก และอาจทำให้หลังคาเตายุบพังได้ง่าย แต่ถ้าเป็นในปัจจุบันที่ใช้เซรามิคไฟเบอร์เป็นฉนวนจะออกแบบให้เป็นหลังคาทรงเรียบ เนื่องจากมีน้ำหนักเบาและประหยัดพลังงานได้มากกว่า

8) ประตูเตา (Door)

ใช้ทำหน้าที่ปิด-เปิดในการบรรจุของเข้าเตา การเอาของออกจากเตา เตาชนิดที่ใช้รถบรรจุของเข้าเตา (Kiln car) มักจะออกแบบประตูติดกับตัวรถ บางแบบออกแบบติดกับเตา ประตูเตามักจะเจาะช่อง (Peep hole) ไว้สองระดับ ไว้สังเกตสีของไฟ ส่วนเตาไฟฟ้าประตูเตานั้นก็คือ ฝาเตา

นั่นเอง โดยเฉพาะฝาเตาที่ดีต้องป้องกันความร้อนไม่ให้รั่วได้ ต้องปาดเป็นลื่นให้เข้ากันได้สนิท สำหรับเตาพื้น เตาจีน ประตุนเตาจะใช้อิฐเรียงบังไม่ให้ความร้อนออกในการเผาผลิตภัณฑ์ทุกครั้ง

9) รถบรรทุกผลิตภัณฑ์ (Kiln car)

เตาเผาชนิดที่ใช้รถบรรทุกผลิตภัณฑ์ ส่วนมากเป็นเตาที่ใช้เชื้อเพลิงน้ำมัน ก๊าซ ไฟฟ้า โดยการออกแบบเตาชนิดที่ใช้รถบรรทุกผลิตภัณฑ์เข้าเตาเผา ส่วนมากได้แก่ เตาอุโมงค์ (Tunnel Kiln) โดยเฉพาะรถบรรทุกผลิตภัณฑ์ มีส่วนประกอบที่สำคัญคือ ส่วนบน (Car top) ล้อ และที่ป้องกันความร้อน (Sand seal) การบรรจุของในรถก็เช่นเดียวกับการบรรจุของเข้าเตาแบบที่ไม่มีรถ ต้องมี ขารองและชั้นรองเช่นเดียวกัน แต่ว่าคล่องตัวกว่าและกำลังเป็นที่นิยมในโรงงานอุตสาหกรรม

10) แผ่นบังคับความร้อน

ส่วนมากเป็นเตาก๊าซ เตา น้ำมัน จะมีแผ่นบังคับความร้อนขึ้นสู่ปล่อง ทำหน้าที่คอยบังคับไม่ให้ก๊าซเสียไหลเร็วจนเกินไป

11) เครื่องมือวัดอุณหภูมิ (Thermometer)

เป็นเครื่องมือบอกความร้อนภายในเตา ซึ่งสามารถบอกเป็นองศาเซลเซียส หรือองศาฟาเรนไฮต์ได้ เครื่องวัดอุณหภูมิสามารถบอกเป็นตัวเลขหรือตารางกราฟก็ได้ หรือจะใช้ตั้งแบบอัตโนมัติก็มี

12) ช่องดูไฟ (Fire hole)

เตาที่ใช้เผาผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ผู้ที่ออกแบบสร้างเตาทุกชนิดทุกแบบจะต้องมีช่องดูไฟ ซึ่งมักจะเจาะไว้ 3 ระดับ เพื่อเปรียบเทียบสีของไฟ ใช้ดู cone ในการเผา ในเตาไฟฟ้าอาจใช้ทำหน้าที่ระบายก๊าซไปในตัวด้วย

13) อุปกรณ์เตา (Kiln Furniture)

เตาทุกชนิดต้องมีอุปกรณ์โดยเฉพาะชั้นรองไว้สำหรับวางผลิตภัณฑ์เข้าเตาเผาเคลือบ ที่นิยมกันมากได้แก่ ซิลิกอนคาร์ไบด์ (Silicon Carbide)

3.1.3 เตาเผาเซรามิกที่ใช้ในการทดลอง

เตาเผาเซรามิกที่ใช้ในการทดลองเป็นเตาก๊าซชนิดทางลมร้อนลง ซึ่งมี ส่วนประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้(รูปที่ 2 และ 3)

หมายเลข 1 คือ ผนังเตา

หมายเลข 2 คือ เทอร์โมคัปเปิล

หมายเลข 3 คือ ปล่องเตา

หมายเลข 4 คือ หลังคาเตา

หมายเลข 5 คือ ประตูเตา

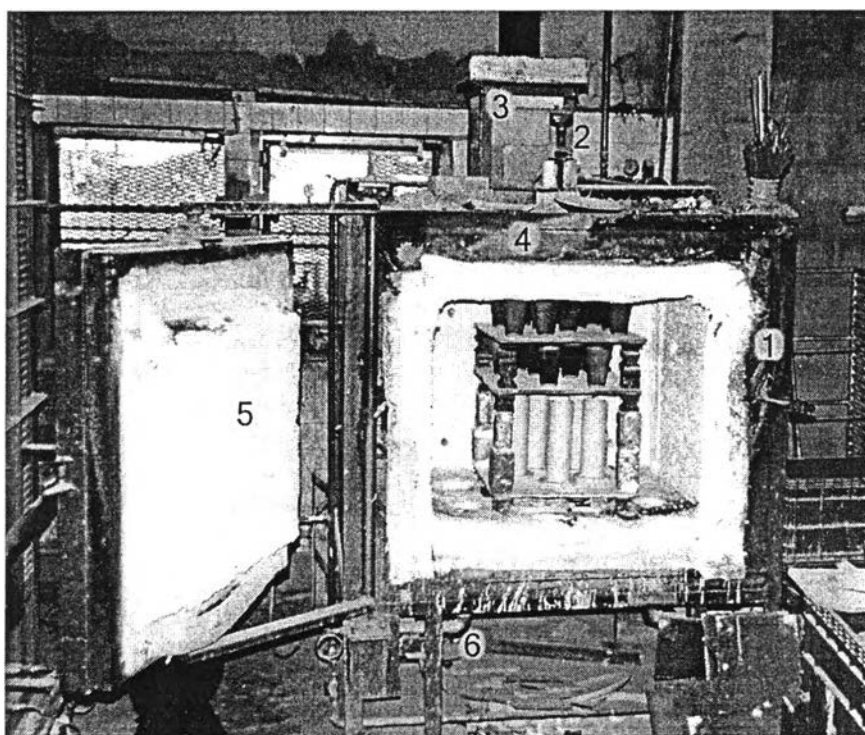
หมายเลข 6 คือ หัวพันไฟ

หมายเลข 7 คือ ช่องดูไฟ

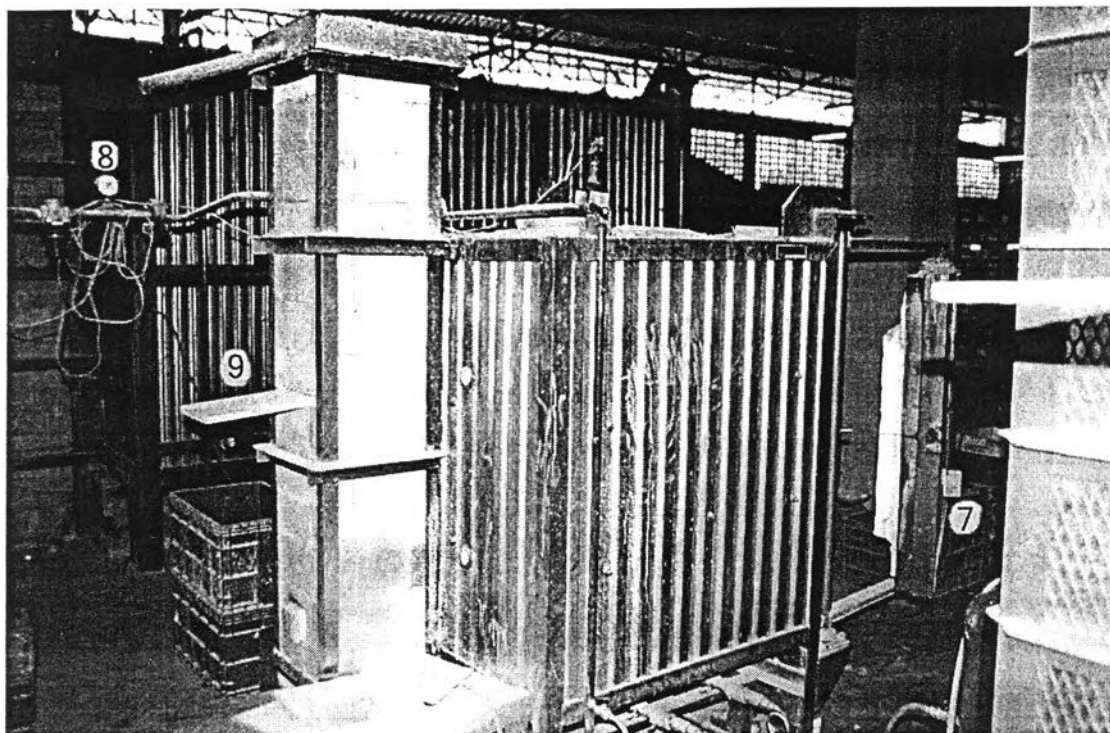
หมายเลข 8 คือ เกจวัดความดัน (Pressure gage) สำหรับก๊าซหุงต้ม

หมายเลข 9 คือ แผ่นบังคับความร้อน

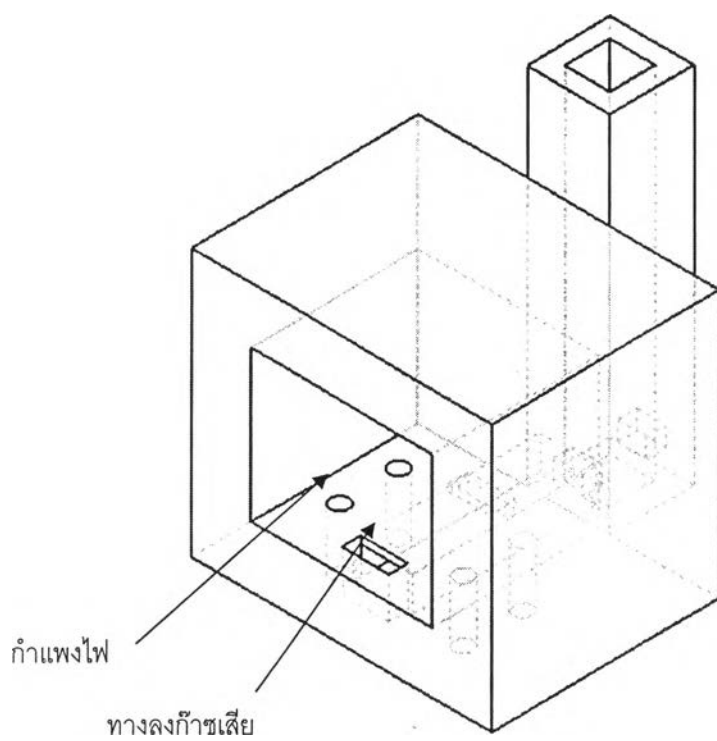
หมายเลข 10 คือ กำแพงไฟ

รูปที่ 2 รูปด้านหน้าของเตาเผาเซรามิคประสิทธิภาพสูงที่ใช้ทดลอง

รูปที่ 3 รูปด้านข้างของเตาเผาเซรามิคประสิทธิภาพสูงที่ใช้ทดลอง

รูปที่ 4 แบบเตาเผาเซรามิคประสิทธิภาพสูงที่ใช้ทดลอง

3.2 การเผาผลิตภัณฑ์เซรามิค

การทำอุตสาหกรรมเซรามิคคือว่ากระบวนการความร้อนมีอิทธิพลและบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแปรสภาพส่วนประกอบต่างๆ ในระหว่างทำการเผา การควบคุมไฟหรืออุณหภูมิในการเผาเซรามิค นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมากประการหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นการปรับอุณหภูมิในการเผาผลิตภัณฑ์ต้องการกระทำอย่างสม่ำเสมอและถูกขั้นตอน เพื่อจะได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและคุณสมบัติตามที่ต้องการ

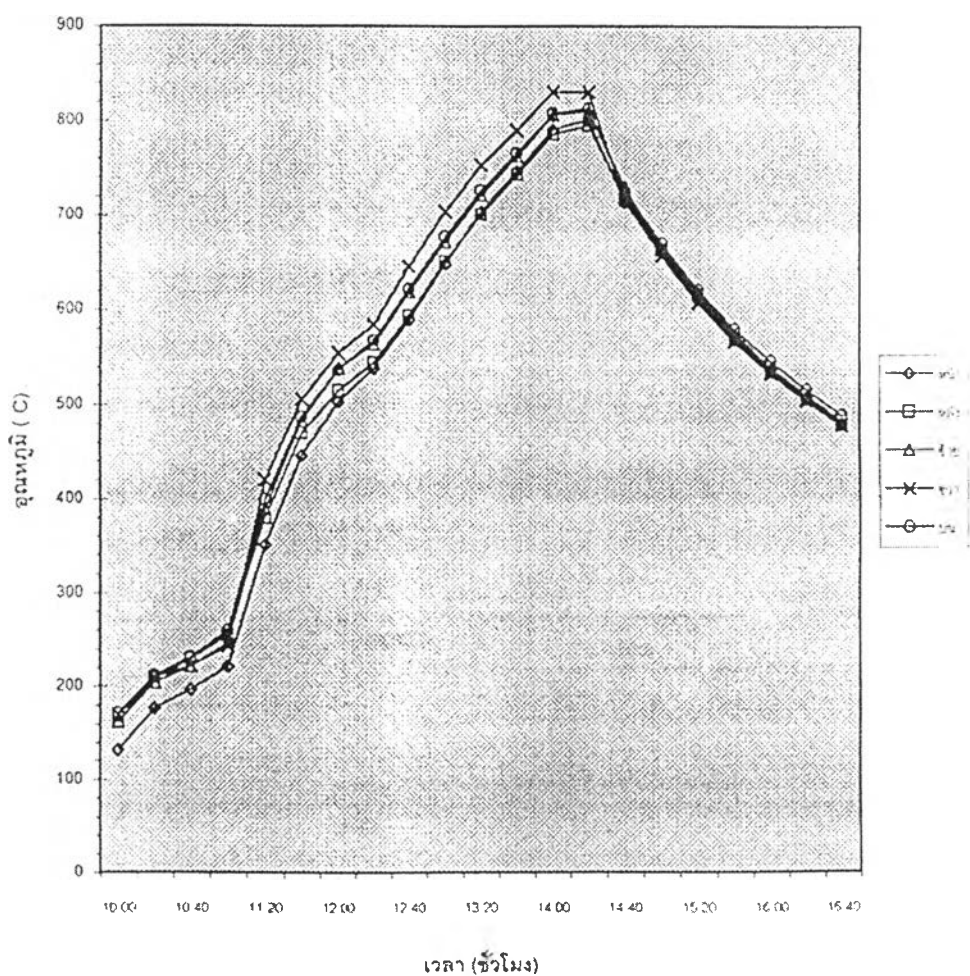
3.2.1 การควบคุมไฟในการเผาเซรามิคไฟต่ำ (เผาดิบ)

การเผาดิบ คือ การเผาครั้งแรกหลังจากการปั้นและตกแต่งผลิตภัณฑ์เรียบร้อยแล้ว จึงให้แห้ง จากนั้นทำการเผาโดยการให้หรือใช้ความร้อนซึ่งเปลี่ยนแปลงปริมาณความร้อนไปที่ละน้อย ไม่ว่าจะเป็นเตาฟืน เตาน้ำมัน ก๊าซ หรือเตาไฟฟ้า ซึ่งต้องให้ระยะเวลาการเผาเป็นไปอย่างช้าๆสม่ำเสมอ แต่ในการเผาผลิตภัณฑ์มีข้อควรระวังในการเผาดิบคือ ไม่ควรปรับอุณหภูมิเร็วเกินไป อันจะทำให้ผลิตภัณฑ์แตกร้าวหรือเสียหายได้ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดใหญ่ ควรใช้เวลาในการเผาดิบมากขึ้น(การเผาแบบแช่ไฟ) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลิตภัณฑ์แตกร้าวในกระบวนการนี้จะใช้การเผาแบบออกซิเดชั่น มีอุณหภูมิในการเผาประมาณ 550-800 °C ขึ้นอยู่กับวัตถุดิบและลักษณะการใช้งานเซรามิคเป็นหลัก หลังจากการเผาดิบเสร็จจึงลดลง หลังจากนั้นควรปิดเตาทิ้งไว้ นานไม่ต่ำกว่า 6-10 ชั่วโมง จึงทำการเปิดเตานำเอาผลิตภัณฑ์ที่เผาดิบแล้วออกจากเตาเผา

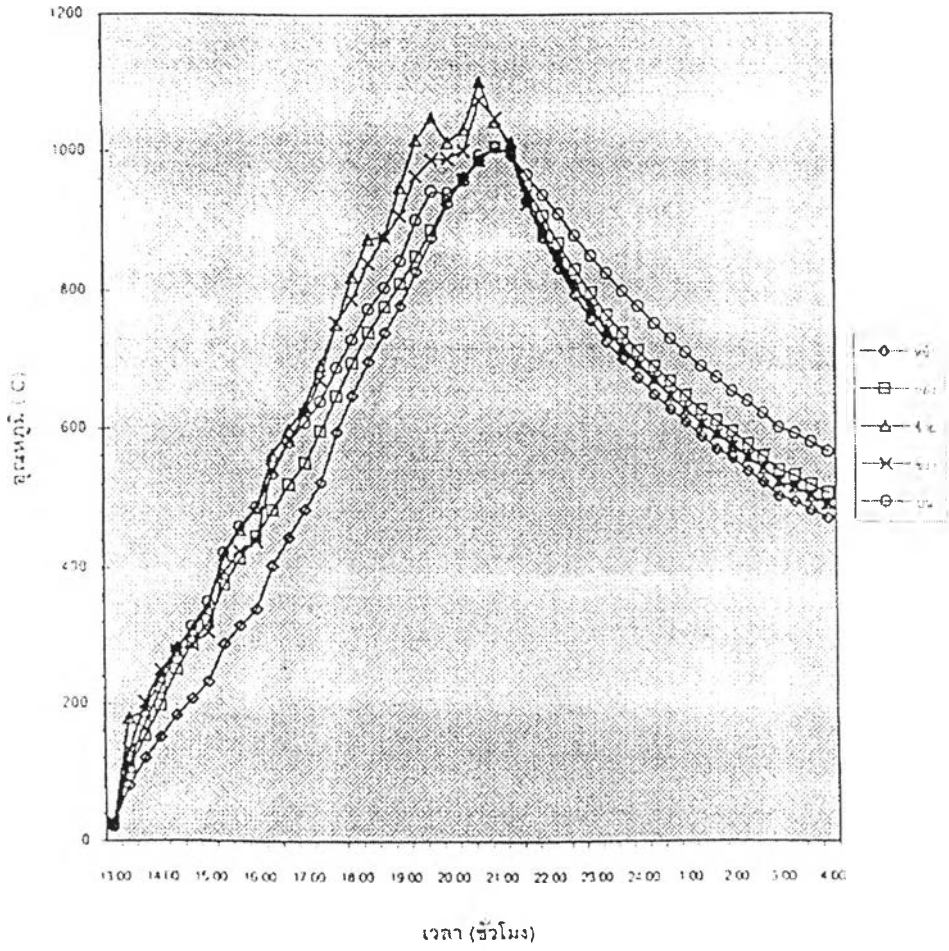
3.2.2 การควบคุมไฟในการเผาเซรามิคไฟสูง (เผาเคลือบ)

การเผาเคลือบ คือ การเผาครั้งที่ 2 หลังจากการเผาดิบแล้วนำไปชุบน้ำเคลือบ เพื่อให้สารเคลือบติดผิวผลิตภัณฑ์ให้มีความหนาสม่ำเสมอแล้วนำไปเผา เพื่อให้ น้ำเคลือบละลายเป็นเนื้อเดียวกัน เคลือบติดผิวผลิตภัณฑ์ให้มีความมันวาว บางชนิดเคลือบด้านผิวเรียบมีความแข็ง สามารถต้านทานความเป็นกรด เป็นด่างได้ ดังนั้นการเผาเคลือบนับว่ามีความสำคัญมาก การเรียงผลิตภัณฑ์ห่างพอสมควร จะวางติดกันหรือซ้อนกันเหมือนเตาเผาดิบไม่ได้ เพราะขณะทำการเผาน้ำเคลือบละลายไหลเยิ้มลงยังก้นผลิตภัณฑ์ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่เผาเคลือบติดกัน (ข้อควรระวัง ก่อนนำผลิตภัณฑ์เข้าเตาต้องทำความสะอาดในเตาก่อนทุกครั้ง เพื่อป้องกันเศษผงต่างๆ หล่นมาติดผลิตภัณฑ์ขณะเผาเคลือบซึ่งจะทำให้ผลิตภัณฑ์เสียหาย) ในกระบวนการนี้จะมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 1,100-1,300 °C ซึ่งใช้เวลาประมาณ 12 ชั่วโมง จากนั้นทิ้งไว้ให้เย็น

ประมาณ 6 ชั่วโมงหรือนานกว่านั้น ขึ้นอยู่กับผลิตภัณฑ์ชนิดนั้นต้องการความแข็งแรงแค่ไหน โดยที่อุณหภูมิสุดท้ายของกระบวนการเผาเคลือบและบรรยากาศในการเผาจะขึ้นอยู่กับสภาวะที่ต้องการ

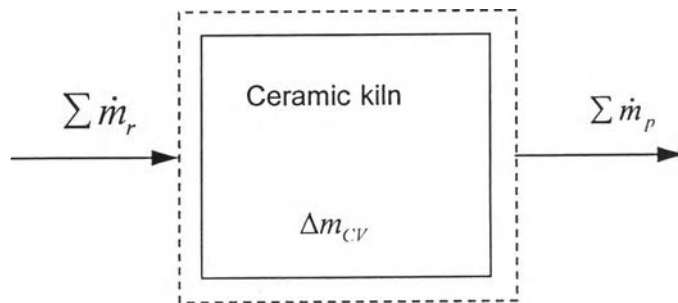

รูปที่ 5 กราฟอุณหภูมิภายในเตาเผาเซรามิคในระหว่างการเผาและ การเย็นตัว
ในกระบวนการเผาดิบ

รูปที่ 6 กราฟอุณหภูมิภายในเตาเผาเซรามิกในระหว่างการเผาและการเย็นตัว
ในกระบวนการเผาเคลือบ

3.3 สมการสมดุลมวล

รูปที่ 7 สมดุลมวลในเตาเผาเซรามิก

$$\sum \dot{m}_p - \sum \dot{m}_r = \Delta m_{CV} \quad (3-1)$$

เมื่อ $\sum \dot{m}_r$ คือ อัตราการไหลมวลทั้งหมดเข้าสู่ปริมาตรควบคุม
 $\sum \dot{m}_p$ คือ อัตราการไหลมวลทั้งหมดที่ออกจากปริมาตรควบคุม
 Δm_{CV} คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของมวลในปริมาตรควบคุม

จากการวิเคราะห์กระบวนการทำงานต่างๆในเตาเผาเซรามิคด้วยสมการสมดุลมวลจะทำให้ได้ส่วนประกอบต่างๆของมวลที่ผ่านเข้าออกปริมาตรควบคุมและปริมาณมวลที่เปลี่ยนแปลงดังรายละเอียดต่อไปนี้

$\sum \dot{m}_r$ จะประกอบไปด้วย

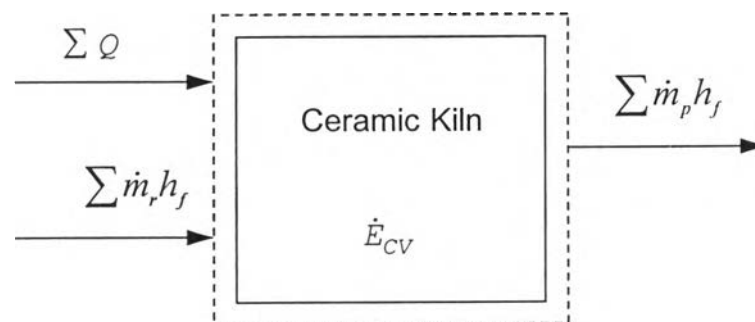
- อัตราการไหลของมวลก๊าซหุงต้มที่เข้าสู่เตาเผาเซรามิค
- อัตราการไหลของมวลอากาศที่เข้าสู่เตาเผาเซรามิค

$\sum \dot{m}_p$ จะประกอบไปด้วย

- อัตราการไหลของมวลก๊าซเสียที่ออกจากเตาเผาเซรามิค

Δm_{CV} คือ ความแตกต่างของมวลผลิตภัณฑ์ที่ก่อนการเผาและหลังจากการเผา

3.4 สมการสมดุลพลังงาน

รูปที่ 8 สมดุลพลังงานในเตาเผาเซรามิค

3.5 รูปแบบของพลังงาน

ดังที่แสดงให้เห็นในหัวข้อ 3.4 รูปแบบของพลังงานมีหลายลักษณะซึ่งในแต่ละรูปแบบสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

3.5.1 อัตราการถ่ายเทความร้อนที่ผิวของพื้นและผนังเตาโดยการพาความร้อน

$$Q_{conv} = A_s \times h_c \times (T_s - T_a) \quad (3-3)$$

เมื่อ Q_{conv} คือ อัตราถ่ายเทความร้อนโดยการพาความร้อน (W)

A_s คือ พื้นที่ผิวการถ่ายเทความร้อน (m^2)

h คือ สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนโดยการพาความร้อน

$$\left(\frac{W}{m^2 \cdot K} \right)$$

T_s คือ อุณหภูมิที่พื้นผิว ($^{\circ}C$)

T_a คือ อุณหภูมิบรรยากาศ ($^{\circ}C$)

3.5.2 อัตราการถ่ายเทความร้อนที่ผิวของพื้นและผนังเตาโดยการแผ่รังสีความร้อน

$$Q_{rad} = A_s \times h_r \times (T_s - T_a) \quad (3-4)$$

เมื่อ Q_{rad} คือ อัตราการถ่ายเทความร้อนโดยการแผ่รังสีความร้อน (W)

A_s คือ พื้นที่ผิวการถ่ายเทความร้อน (m^2)

h_r คือ สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนโดยการแผ่รังสีความร้อน

$$\left(\frac{W}{m^2 \cdot K} \right)$$

T_s คือ อุณหภูมิที่พื้นผิว ($^{\circ}C$)

T_a คือ อุณหภูมิบรรยากาศ ($^{\circ}C$)

3.5.3 อัตราการถ่ายเทความร้อนผ่านก๊าซเสียและไอน้ำทางปล่องไฟ

ในก๊าซเสียที่ปล่อยออกทางปล่องจะประกอบไปด้วยส่วนประกอบหลัก 4 อย่าง คือก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์(CO_2) ก๊าซไนโตรเจน(N_2) ไอน้ำ(H_2O) ก๊าซออกซิเจน(O_2)และ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์(CO) ซึ่งสามารถเขียนสมการพลังงานได้ดังนี้

$$Q_{fg,i} = \dot{m}_{fg,i} \times \left(h_f(T_j)_{fg,i} - h_f(T_{ref})_{fg,i} \right) \times \Delta t \quad (3-5)$$

- เมื่อ $Q_{fg,i}$ คือ อัตราการถ่ายเทความร้อนที่ก๊าซเสียชนิดที่ i ภา
ออกไปทางปล่องไฟ(W)
- $\dot{m}_{fg,i}$ คือ อัตราการไหลของมวลก๊าซเสียชนิดที่ i ผ่านทาง
ปล่องไฟ($\frac{kg}{min}$)
- $h_f(T_j)_{fg,i}$ คือ เอนทาลปีของก๊าซเสียชนิดที่ i ที่อุณหภูมิก๊าซเสีย ณ
เวลา j ใดๆ($\frac{kJ}{kg}$)
- $h_f(T_{ref})_{fg,i}$ คือ เอนทาลปีของก๊าซเสียชนิดที่ i ที่อุณหภูมิ 25°C

3.5.4 อัตราการเพิ่มพลังงานสะสมที่อยู่ในเปลือกเตา พื้นเตา เฟอร์นิเจอร์ และผลิตภัณฑ์

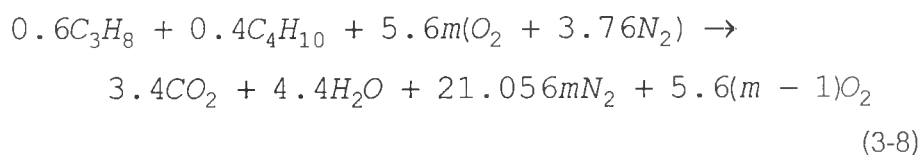
$$\dot{E}_{st,i} = m_i \times C_{p,i} \times (T_{i,j} - T_{i,j-1}) \quad (3-7)$$

- เมื่อ $\dot{E}_{st,i}$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงพลังงานสะสมในวัสดุชนิดที่ i ใน
ปริมาตรควบคุม(W)
- m_i คือ ปริมาณมวลของวัสดุชนิดที่ i (kg)
- $C_{p,i}$ คือ ค่าความจุความร้อนของวัสดุชนิดที่ i ($\frac{kJ}{kg \cdot K}$)
- $T_{i,j}$ คือ อุณหภูมิของวัสดุ i ณ.เวลา j ใดๆ($^\circ\text{C}$)
- $T_{i,j-1}$ คือ อุณหภูมิของวัสดุ i ณ.เวลา $j-1$ ใดๆ($^\circ\text{C}$)

3.6 กระบวนการเผาไหม้ในเตาเผาเซรามิค

กระบวนการให้ความร้อนกับเซรามิคในปัจจุบันนั้น ส่วนมากนิยมใช้ก๊าซหุงต้มเป็นเชื้อเพลิง ในก๊าซหุงต้ม ประกอบไปด้วยก๊าซบิวเทน (C_3H_8) และ โพรเพน (C_4H_{10}) ซึ่งอัตราส่วนผสมจะเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพราคาของก๊าซชนิดต่างๆในตลาดโลก แต่ที่นิยมใช้กันทั่วไปและนำมาใช้ในการคำนวณคือ ในก๊าซหุงต้ม 1 ปริมาตรจะมีก๊าซบิวเทน (C_3H_8) 40 % โดยปริมาตร และก๊าซโพรเพน (C_4H_{10}) 60%โดยปริมาตร

3.6.1 สมดุลเคมี

เมื่อ m เป็นอัตราส่วนอากาศที่ใช้จริงต่ออากาศที่ใช้ตามทฤษฎี

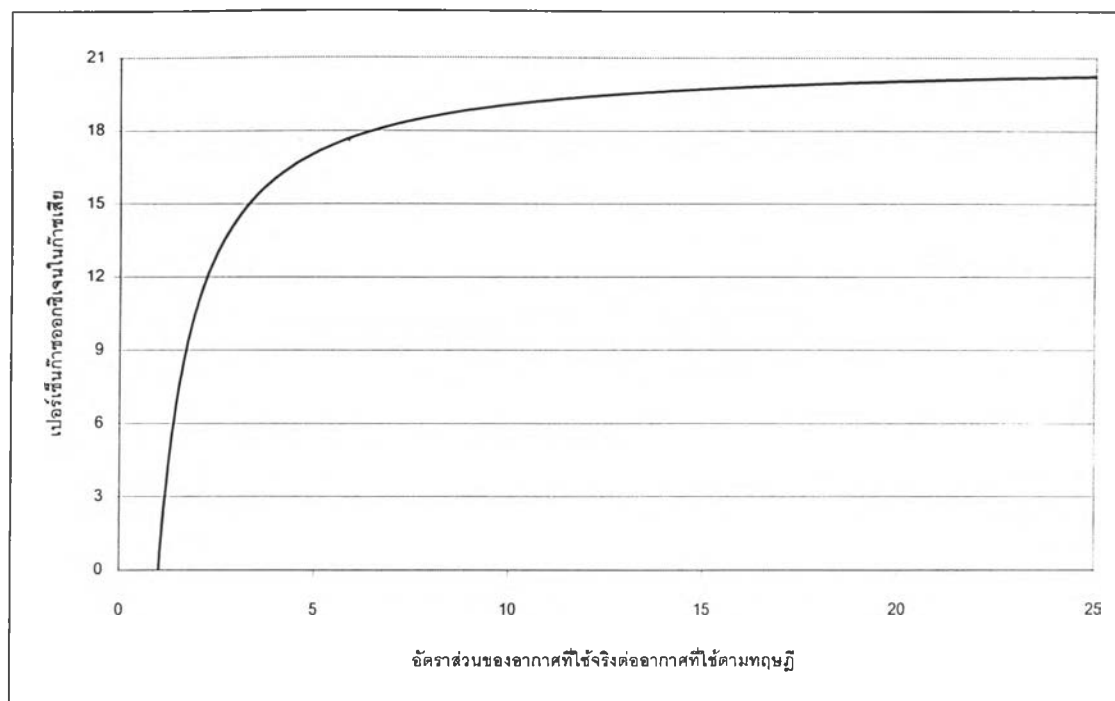
3.6.2 อัตราส่วนอากาศที่ใช้จริงต่ออากาศที่ใช้ตามทฤษฎี

เป็นอัตราส่วนระหว่างปริมาณอากาศที่ใช้จริงในการเผาไหม้กับปริมาณอากาศที่ใช้ตามทฤษฎีในการเผาไหม้

คำนวณได้จากสมการข้างล่างนี้

$$m = \frac{\left(5.6 - 2.2 \times \frac{\%O_2}{100}\right)}{\left(5.6 - 26.656 \times \frac{\%O_2}{100}\right)} \quad (3-9)$$

โดยที่ค่า $\%O_2$ มาจากการตรวจวัด

รูปที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนของอากาศที่ใช้จริงต่ออากาศที่ใช้ตามทฤษฎี กับเปอร์เซ็นต์ก๊าซออกซิเจนในก๊าซเสีย

3.7 การถดถอยแบบกำลังสองน้อยที่สุด

ข้อมูลต่างๆทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์เป็นจำนวนมากล้วนได้มาจากการทดลอง เนื่องจากการทดลองแต่ละครั้งจะเกิดความไม่แน่นอน ดังนั้นข้อมูลที่ได้ต้องนำมาหาค่าเฉลี่ยและกลั่นกรองก่อนนำผลลัพธ์ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไป กระบวนการในการกลั่นกรองข้อมูลต่างๆดังกล่าวอย่างเป็นขั้นเป็นตอนที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่สามารถใช้เป็นมาตรฐานสำหรับข้อมูลชุดนั้น ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เลือกระเบียบวิธีการถดถอยแบบน้อยที่สุด เพื่อใช้ในการสร้างเส้นตรงหรือเส้นโค้งที่เป็นมาตรฐานสำหรับข้อมูลที่ทำกรทดลองมาได้

3.7.1 การถดถอยแบบเชิงเส้น (linear regression)

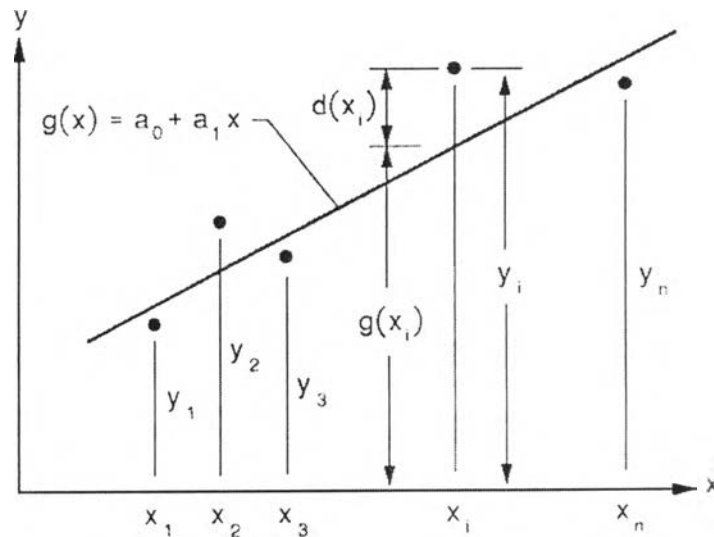
เป็นระเบียบวิธีที่ง่ายที่สุดที่ใช้ในการสร้างฟังก์ชันเส้นตรงสำหรับชุดข้อมูลที่กำหนดให้มาดังในรูปที่ 10 ซึ่งแสดงชุดข้อมูลที่ประกอบด้วย $x_i, y_i, i=1,2,3,\dots,n$ นั่นคือมีข้อมูล n ข้อมูล ในที่นี้เราจะสร้างสมการเส้นตรงในรูปแบบของฟังก์ชัน

$$g(x) = a_0 + a_1x \quad (3-9)$$

โดยที่ a_0 และ a_1 เป็นค่าคงที่และจำเป็นต้องสร้างจากเงื่อนไขที่ว่า สมการเส้นตรงที่สร้างขึ้น จะทำให้เกิดค่าความผิดพลาดโดยเฉลี่ยน้อยที่สุดจากทุกข้อมูลที่กำหนดให้มา

จากรูปที่ 10 จะเห็นได้ว่า ตำแหน่ง x_i ของข้อมูลชุดที่ i ใดๆ ค่าของ $g(x)$ ที่เราสร้างขึ้นจะมีค่าแตกต่างออกไปเมื่อเทียบกับค่าของข้อมูล y_i เท่ากับ $d(x_i)$ ที่ตำแหน่งนั้น ดังนั้น ค่าความผิดพลาด E ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากข้อมูลทั้งหมด n จำนวนจะเขียนได้ในรูปแบบดังนี้

$$E = \sum_{i=1}^n [d(x_i)]^2 \quad (3-10)$$

รูปที่ 10 การถดถอยแบบเชิงเส้นโดยการสร้างฟังก์ชันเส้นตรงจากชุดข้อมูลที่กำหนดให้มา

ในสมการ(3-10) จะสังเกตเราทำการยกกำลังสองของ $d(x_i)$ เพื่อที่จะกำจัดค่าที่อาจจะมีเครื่องหมายเป็นลบออกไป ดังนั้นสมการที่ (3-10) ให้ความหมายของค่าผิดพลาดทั้งหมด จึงเขียนใหม่ได้เป็น

$$E = \sum_{i=1}^n [y_i - g(x_i)]^2 \quad (3-11)$$

แทนสมการที่ (3-9) ที่ $x=x_i$ ลงในสมการ (3-11) จะได้

$$E = \sum_{i=1}^n [y_i - (a_0 + a_1 x_i)]^2 \quad (3-12)$$

จากสมการ (3-12) นี้เราสามารถคำนวณหาตัวไม่รู้ค่า a_0 และ a_1 ที่ต้องการได้โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (least-squares) ซึ่งทำจากการหาค่าต่ำที่สุด (minimization) ของค่าความผิดพลาดโดยเกี่ยวข้องกับตัวไม่รู้ค่า นั่นคือ

$$\frac{\partial E}{\partial a_0} = 0 \quad (3-13 ก)$$

$$\frac{\partial E}{\partial a_1} = 0 \quad (3-13 ข)$$

และจากเงื่อนไขในสมการ (3-13 ก) และ (3-13 ข) จะได้ผลดังนี้

$$n \cdot a_0 + \left(\sum_{i=1}^n x_i \right) \cdot a_1 = \sum_{i=1}^n y_i \quad (3-14 ก)$$

$$\left(\sum_{i=1}^n x_i \right) \cdot a_0 + \left(\sum_{i=1}^n x_i^2 \right) \cdot a_1 = \sum_{i=1}^n x_i y_i \quad (3-14 ข)$$

ทั้งสองสมการสามารถเขียนอยู่ในรูปเมตริกซ์ได้ดังนี้

$$\begin{bmatrix} n & \sum_{i=1}^n x_i \\ \sum_{i=1}^n x_i & \sum_{i=1}^n x_i^2 \end{bmatrix} \begin{Bmatrix} a_0 \\ a_1 \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} \sum_{i=1}^n y_i \\ \sum_{i=1}^n x_i y_i \end{Bmatrix} \quad (3-15)$$

ดังนี้

ซึ่งสมการ (3-15) เราสามารถใช้กฎของคราเมอร์แก้สมการหาค่า a_0 และ a_1 ได้

$$a_0 = \frac{\left(\sum_{i=1}^n y_i\right)\left(\sum_{i=1}^n x_i^2\right) - \left(\sum_{i=1}^n x_i y_i\right)\left(\sum_{i=1}^n x_i\right)}{n \cdot \left(\sum_{i=1}^n x_i^2\right) - \left(\sum_{i=1}^n x_i\right)^2} \quad (3-16 \text{ ก})$$

$$a_1 = \frac{n \cdot \left(\sum_{i=1}^n x_i y_i\right) - \left(\sum_{i=1}^n x_i\right)\left(\sum_{i=1}^n y_i\right)}{\left(\sum_{i=1}^n x_i^2\right) - \left(\sum_{i=1}^n x_i\right)^2} \quad (3-16 \text{ ข})$$

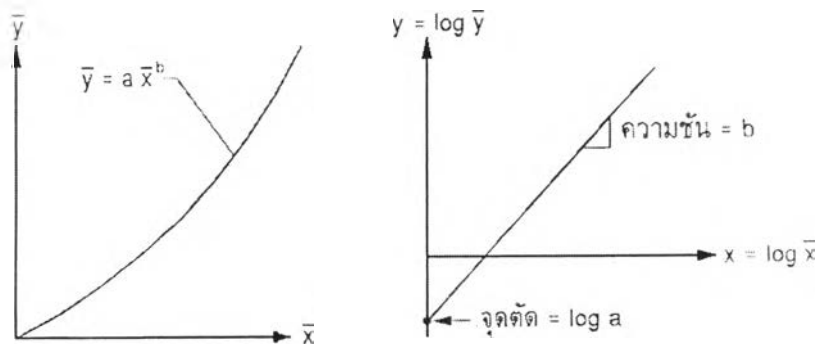
ค่าคงตัว a_0 และ a_1 ที่คำนวณได้นี้ เมื่อแทนกลับลงในสมการ (3-9) ก็จะได้สมการเส้นตรงที่แสดงการถดถอยแบบเชิงเส้นที่ต้องการ

3.7.2 การประยุกต์การถดถอยแบบเชิงเส้นกับข้อมูลที่ไม่เป็นเชิงเส้น

สำหรับปัญหาในทางปฏิบัติส่วนใหญ่จะพบว่า ลักษณะการกระจายข้อมูลมักจะไม่อยู่ในรูปแบบของเชิงเส้นดังที่แสดงในรูปที่ 10 การกระจายอาจจะเบี่ยงเบนไปมาในลักษณะที่ไม่เป็นเชิงเส้น (nonlinear) ซึ่งควรจะใช้สมการในรูปแบบของฟังก์ชันพหุนาม (polynomial function) จะให้ผลลัพธ์ที่เที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งเราจะกล่าวถึงในหัวข้อถัดไป แต่ในหัวข้อนี้เราจะศึกษาการประยุกต์ใช้การถดถอยแบบเชิงเส้นกับข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบไม่เชิงเส้นก่อน

1) รูปแบบของสมการกำลัง (power equation)

$$\bar{y} = a\bar{x}^b \quad (3-17)$$

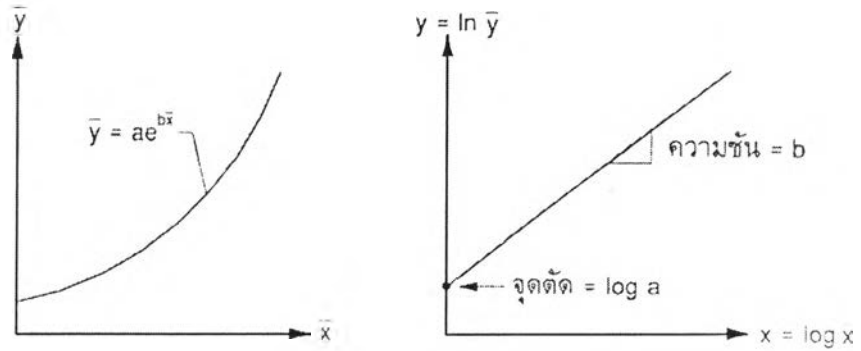
(ก) สมการกำลัง

(ข) สมการเชิงเส้น

รูปที่ 11 การแปลงสมการกำลังไปสู่สมการเชิงเส้นโดยลอการิทึม เพื่อใช้วิธีถดถอยแบบเชิงเส้น

2) รูปแบบของสมการเอกซ์โปเนนเชียล (exponential model)

$$\bar{y} = a \cdot e^{b\bar{x}} \tag{3-18}$$

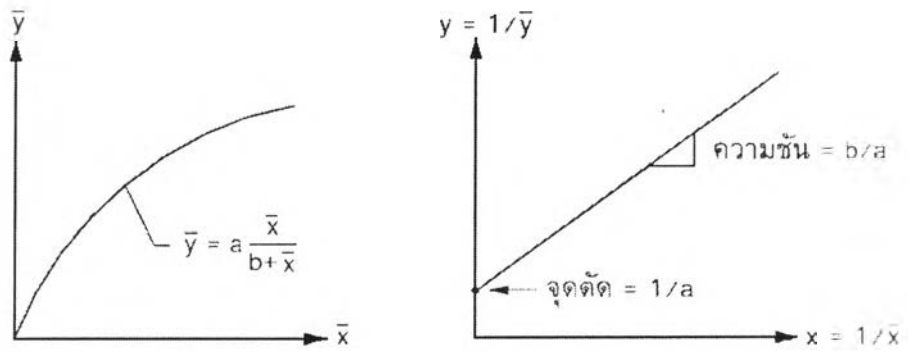
(ก) สมการเอกซ์โปเนนเชียล

(ข) สมการเชิงเส้น

รูปที่ 12 การแปลงสมการเอกซ์โปเนนเชียลไปสู่สมการเชิงเส้นโดยใช้ลอการิทึม
เพื่อใช้วิธีถดถอยแบบเชิงเส้น

3) รูปแบบของสมการอัตราเพิ่มสูงสุดสูงสุด (saturation-growth-rate equation)

$$\bar{y} = a \cdot \frac{\bar{x}}{b + \bar{x}} \tag{3-19}$$

(ก) สมการอัตราการเพิ่มสูงสุดอิมิตัว

(ข) สมการเชิงเส้น

รูปที่ 13 การแปลงสมการอัตราการเพิ่มสูงสุดอิมิตัวไปสู่สมการเชิงเส้น
เพื่อใช้วิธีถดถอยแบบเชิงเส้น

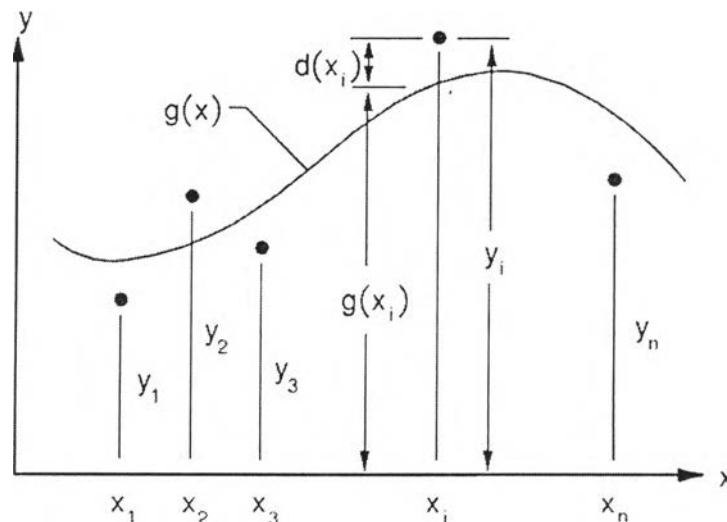
3.7.3 การถดถอยแบบพหุนาม (polynomial regression)

เป็นระเบียบวิธีที่ใช้ประติษฐานฟังก์ชันพหุนามสำหรับข้อมูลที่มีการกระจายโดยทั่วไปไม่อยู่ในรูปแบบของเชิงเส้นหรือสมการกำลัง กระบวนการในการสร้างฟังก์ชันพหุนามโดยระเบียบวิธีการถดถอยแบบพหุนามมีขั้นตอนเช่นเดียวกันกับที่ใช้ในระเบียบวิธีการถดถอยแบบเชิงเส้น ดังที่เห็นในรูปที่ 14 ซึ่งแสดงการใช้ฟังก์ชันพหุนามในรูปแบบทั่วไปกับชุดข้อมูลที่ไม่อยู่ในรูปแบบของเชิงเส้นชุดหนึ่งที่กำหนดมาให้

ชุดข้อมูลที่ประกอบด้วย $x_i, y_i, i=1,2,3,\dots,n$ นั่นคือมีข้อมูล n ข้อมูล ในที่นี้เราจะสร้างสมการพหุนามอันดับ m สำหรับข้อมูลชุดนี้

$$g(x) = a_0 + a_1 \cdot x + a_2 \cdot x^2 + \dots + a_m \cdot x^m \quad (3-20)$$

โดยที่ $a_0, a_1, a_2, \dots, a_m$ เป็นค่าคงตัวที่ไม่รู้ค่าซึ่งคำนวณจากเงื่อนไขที่ สมการพหุนามที่สร้างขึ้นจะก่อให้เกิดค่าความผิดพลาดโดยเฉลี่ยน้อยที่สุดจากข้อมูลที่กำหนดมาให้ ขั้นตอนในการสร้างสมการพหุนามจะเกือบจะคล้ายคลึงกับการสร้างเชิงเส้น เพียงแต่การสร้างสมการพหุนามจะเกี่ยวข้องที่ตัวแปรไม่รู้จำนวนมากกว่า ดังนั้นเมื่อทำตามขั้นตอนในสมการที่ (3-11)-(3-13) ก็จะได้รูปแบบของระบบสมการที่ประกอบด้วย $m+1$ สมการย่อยได้ดังที่เห็นในสมการที่ (3-21) ซึ่งสามารถหาค่าตัวไม่รู้ค่า $a_0, a_1, a_2, \dots, a_m$ ทั้งหมดได้โดยใช้ระเบียบวิธีการแก้สมการแบบใดแบบหนึ่ง

รูปที่ 14 สมการการถดถอยพหุนามโดยการประติษฐานฟังก์ชันพหุนามจากชุดข้อมูลที่กำหนดมาให้

$$\begin{bmatrix}
 n & \sum_{i=1}^n x_i & \sum_{i=1}^n x_i^2 & \cdots & \sum_{i=1}^n x_i^m \\
 \sum_{i=1}^n x_i & \sum_{i=1}^n x_i^2 & \sum_{i=1}^n x_i^3 & \cdots & \sum_{i=1}^n x_i^{m+1} \\
 \sum_{i=1}^n x_i^2 & \sum_{i=1}^n x_i^3 & \sum_{i=1}^n x_i^4 & \cdots & \sum_{i=1}^n x_i^{m+2} \\
 \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\
 \sum_{i=1}^n x_i^m & \sum_{i=1}^n x_i^{m+1} & \sum_{i=1}^n x_i^{m+2} & \cdots & \sum_{i=1}^n x_i^{2m}
 \end{bmatrix}
 \begin{Bmatrix}
 a_0 \\
 a_1 \\
 a_2 \\
 \vdots \\
 a_m
 \end{Bmatrix}
 =
 \begin{Bmatrix}
 \sum_{i=1}^n Y_i \\
 \sum_{i=1}^n x_i Y_i \\
 \sum_{i=1}^n x_i^2 Y_i \\
 \vdots \\
 \sum_{i=1}^n x_i^m Y_i
 \end{Bmatrix}
 \quad (3-21)$$

3.8 แบบจำลองทางคณิตศาสตร์

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีการใช้แบบจำลองคณิตศาสตร์เพื่อใช้ในการหาการใช้พลังงานและการกระจายของพลังงานในส่วนต่างๆของเตาเผาเซรามิคที่ใช้เซรามิคไฟเบอร์เป็นฉนวนกันความร้อน

3.8.1 แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของมวลและพลังงาน

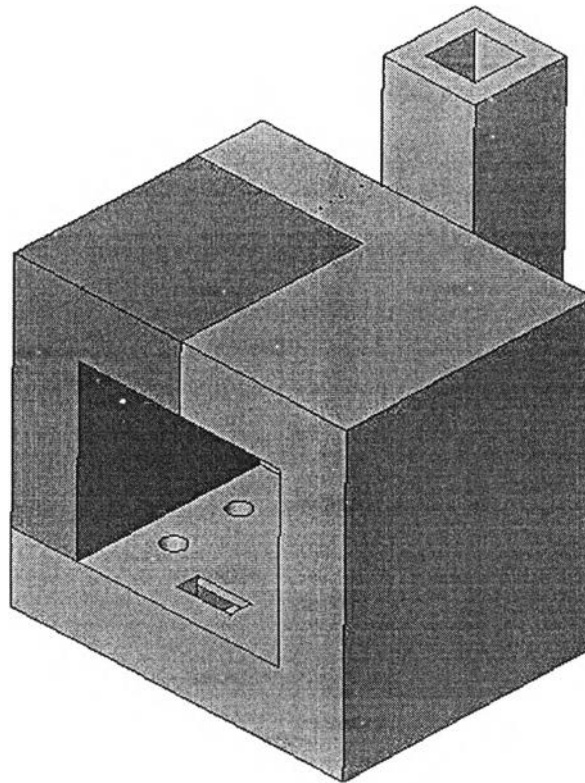
เป็นแบบจำลองที่กำหนดขึ้นมาเพื่อใช้ในการหาการมวลและพลังงานที่กระจายอยู่ในส่วนต่างๆในกระบวนการเผาในเตาเผาเซรามิค โดยมีสมมติฐานดังต่อไปนี้

- 1) อุณหภูมิก๊าซเสียขึ้นอยู่กัเวลา .
- 2) ส่วนประกอบของก๊าซเสียขึ้นอยู่กัอัตราการไหลของก๊าซหุงต้มเท่านั้น
- 3) คุณสมบัติทางเทอร์โมไดนามิคของก๊าซเสียขึ้นอยู่กัอุณหภูมิ
- 4) ปริมาณการใช้เชื้อเพลิงขึ้นอยู่กัความดันก๊าซหุงต้มและเวลา
- 5) ค่าอุณหภูมิกะเปาะเปียกและกะเปาะแห้งคงที่ตลอดกระบวนการเผา
- 6) ไม่คำนึงถึงพลังงานที่สะสมในโครงสร้างรองรับเตาเผา
- 7) พลังงานที่สะสมในผลิตภัณฑ์คิดจากมวลผลิตภัณฑ์ที่ออกจากเตาเผาเซรามิค
- 8) ไม่คำนึงถึงพลังงานที่สูญเสียไปพร้อมกัมวลผลิตภัณฑ์ที่สูญหายระหว่างกระบวนการเผาในเตาเผาเซรามิค
- 9) อุณหภูมิภายในเตาเผาเซรามิคสม่ำเสมอทุกจุด

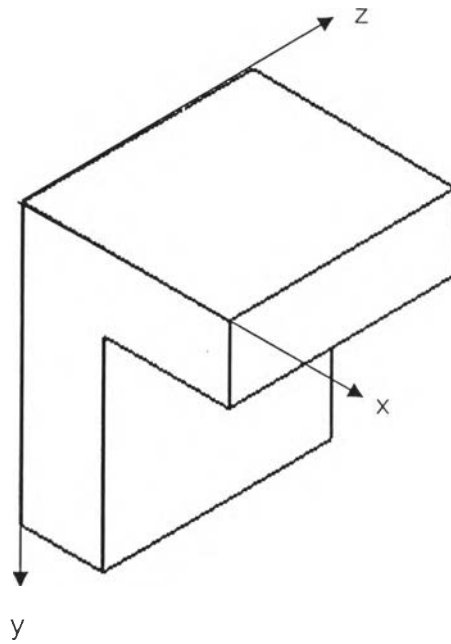
3.8.2 แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของอุณหภูมิในผนังด้านข้างและด้านบน

เป็นแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่กำหนดขึ้นเพื่อหาพลังงานที่สะสมอยู่ในผนังด้านข้างและด้านบน โดยมีสมมติฐานดังต่อไปนี้

- 1) ไม่มีการถ่ายเทความร้อนในแนวลึก(แกน z)
- 2) อุณหภูมิภายในเตาเผาเซรามิคสม่ำเสมอทุกจุด ในช่วงเวลา t ใดๆ
- 3) ให้เตาเผามีลักษณะสมมาตรในแนวตั้ง
- 4) ไม่มีการถ่ายเทความร้อนระหว่างพื้นเตากับผนังด้านข้าง

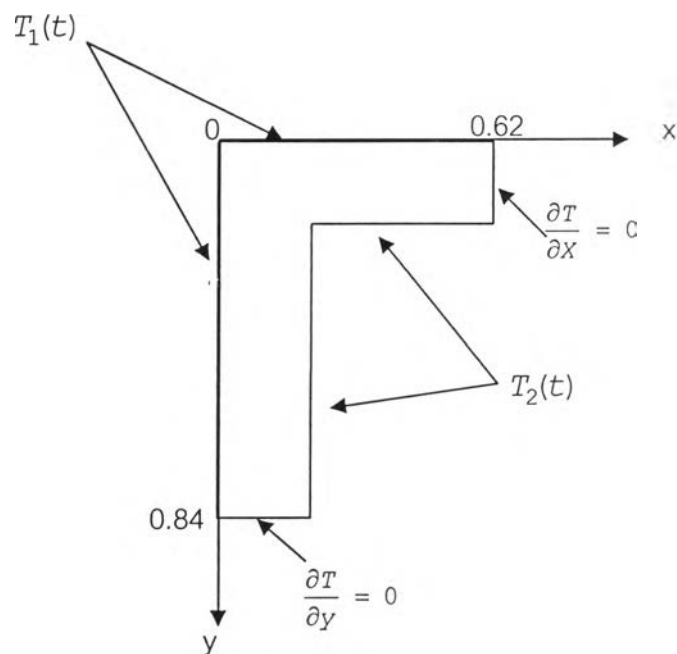

รูปที่ 15 ลักษณะปริมาตรควบคุมของอุณหภูมิในผนังด้านบนและด้านข้าง

รูปที่ 16 ปริมาตรควบคุมของอุณหภูมิในผนังด้านบนและด้านข้างแบบ 3 มิติ

จากสมมติฐานดังกล่าวสามารถนำมาเขียนปริมาตรควบคุมได้ดังนี้

รูปที่ 17 ปริมาตรควบคุมของอุณหภูมิในผนังด้านข้างและด้านบน

สมการเชิงอนุพันธ์ของอุณหภูมิในผนังด้านข้างและด้านบนเขียนได้เป็น

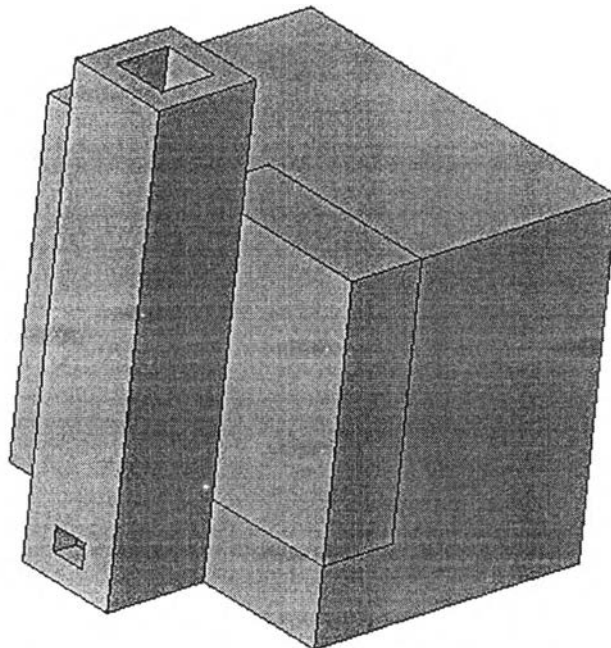
$$\frac{\partial^2 T}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 T}{\partial y^2} = \frac{\rho c}{k} \frac{\partial T}{\partial t} \quad (3-22)$$

โดยมีเงื่อนไขขอบเขตดังนี้

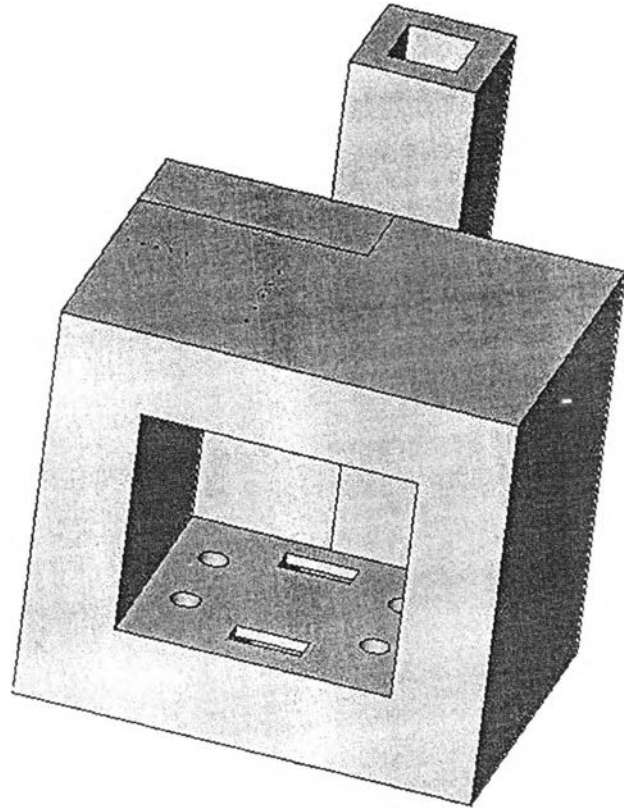
- 1) $(T(0, y, t) = T_1(t), 0 \leq y \leq 0.84)$
- 2) $(T(0.23, y, t) = T_2(t), 0.23 \leq y \leq 0.84)$
- 3) $(\frac{\partial T(x, y, t)}{\partial x} \Big|_{x=0.62} = 0, 0 \leq y < 0.23)$
- 4) $(T(x, 0, t) = T_1(t), 0 < x \leq 0.62)$
- 5) $T(x, 0.23, t) = T_2(t), 0.23 \leq x \leq 0.62$
- 6) $(\frac{\partial T(x, y, t)}{\partial y} \Big|_{y=0.84} = 0, 0 < x < 0.23)$

3.8.3 แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของอุณหภูมิในผนังด้านหลัง

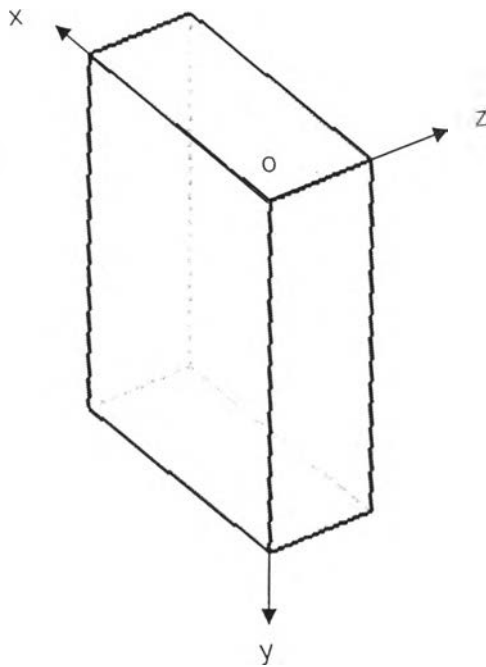
เป็นแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่กำหนดขึ้นเพื่อพลังงานที่สะสมอยู่ในผนังด้านหลัง เมื่อมองจากลักษณะของปริมาตรควบคุมด้านหลัง สามารถตั้งสมมติฐานได้ 2 แบบ

รูปที่ 18 ลักษณะของปริมาตรควบคุมของอุณหภูมิในผนังด้านหลัง (มุมมองด้านหลัง-บน)

รูปที่ 19 ลักษณะของปริมาตรควบคุมของอุณหภูมิในผนังด้านหลัง(มุมมองด้านหน้า-บน)

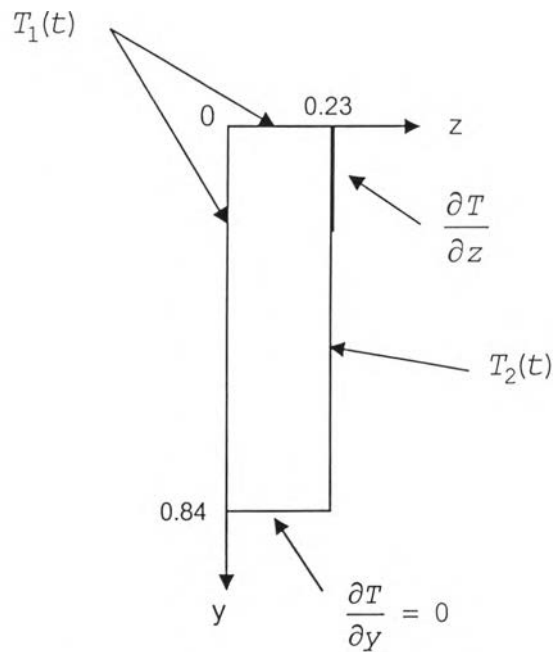

รูปที่ 20 ปริมาตรควบคุมของอุณหภูมิในผนังด้านหลังแบบ 3 มิติ

ปริมาณควบคุมแบบแรกมีสมมติฐานดังต่อไปนี้

- 1) ไม่มีการถ่ายเทความร้อนในแนวกว้าง(แกน x)
- 2) อุณหภูมิภายในเตาเผาเซรามิคสม่ำเสมอทุกจุด ในช่วงเวลา t ใดๆ
- 3) ไม่มีการถ่ายเทความร้อนระหว่างพื้นเตากับผนังด้านหลัง

จากสมมติฐานดังกล่าวสามารถนำมาเขียนปริมาณควบคุมได้ดังนี้

รูปที่ 21 ปริมาณควบคุมของอุณหภูมิในผนังด้านหลังแบบแรก

สมการเชิงอนุพันธ์ของอุณหภูมิในผนังด้านหลังเขียนได้เป็น

$$\frac{\partial^2 T}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 T}{\partial z^2} = \rho c \frac{\partial T}{\partial t} \quad (3.-23)$$

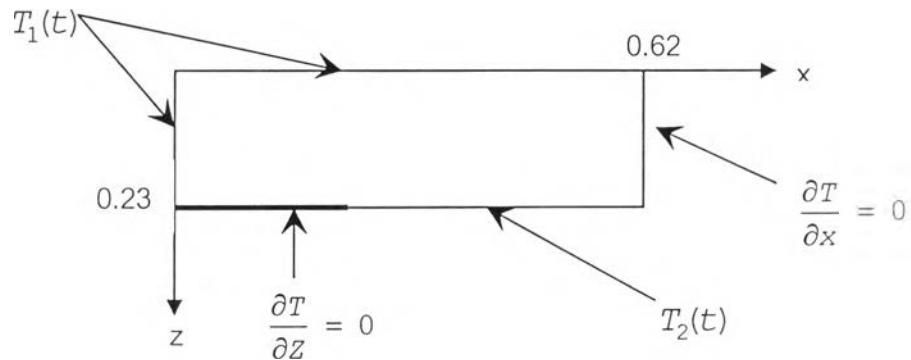
โดยมีเงื่อนไขขอบเขตดังนี้

- 1) $(T(0, z, t) = T_1(t), 0 \leq z \leq 0.23)$
- 2) $\left(\frac{\partial T(y, z, t)}{\partial y} \Big|_{y=0.62} = 0, 0 < z < 0.23 \right)$
- 3) $(T(y, 0, t) = T_1(t), 0 < y \leq 0.62)$
- 4) $\left(\frac{\partial T(y, z, t)}{\partial z} \Big|_{z=0.23} = 0, 0 < y < 0.23 \right)$
- 5) $(T(y, 0.23, t) = T_2(t), 0.23 \leq y \leq 0.62)$

ปริมาณควบคุมแบบที่สองมีสมมติฐานดังต่อไปนี้

- 1) ไม่มีการถ่ายเทความร้อนในแนวตั้ง (แกน y)
- 2) อุณหภูมิภายในเตาเผาเซรามิคสม่ำเสมอทุกจุด ในช่วงเวลา t ใดๆ
- 3) ให้เตาเผาที่มีลักษณะสมมาตรในแนวตั้ง

จากสมมติฐานดังกล่าวสามารถนำมาเขียนปริมาณควบคุมได้ดังนี้

รูปที่ 22 ปริมาณควบคุมของอุณหภูมิในผนังด้านหลังแบบที่สอง

สมการเชิงอนุพันธ์ของอุณหภูมิที่สะสมในผนังด้านหลังเขียนได้เป็น

$$\frac{\partial^2 T}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 T}{\partial z^2} = \rho c \frac{\partial T}{\partial t} \quad (3-24)$$

โดยมีเงื่อนไขขอบเขตดังนี้

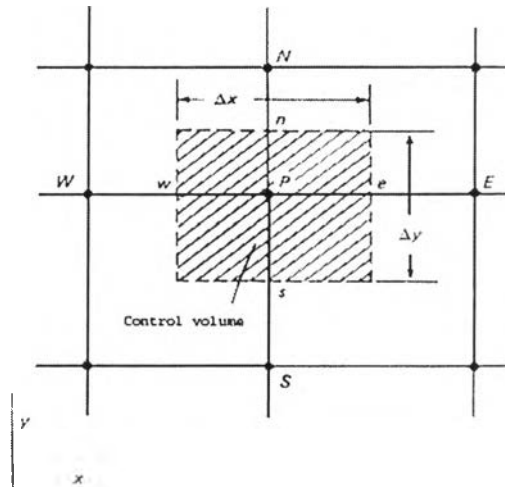
- 1) $(T(x, 0, t) = T_1(t), 0 \leq x \leq 0.62)$
- 2) $(\frac{\partial T(x, z, t)}{\partial z} \Big|_{z=0.23} = 0, 0 < x < 0.23)$
- 3) $(T(x, 0.23, t) = T_2(t), 0.23 \leq x \leq 0.62)$
- 4) $(T(0, z, t) = T_1(t), 0.00 < z \leq 0.23)$
- 5) $(\frac{\partial T(x, z, t)}{\partial x} \Big|_{x=0.23} = 0, 0 < z < 0.23)$

3.9 ระเบียบวิธีไฟไนต์ดิฟเฟอเรนซ์(Finite Difference Method)

ระเบียบวิธีไฟไนต์ดิฟเฟอเรนซ์ที่จะใช้ในการหาการกระจายของอุณหภูมิของผนังคือระเบียบวิธีที่มีการนำสมการ control-volume discretization ช่วยในการแก้ไขปัญหา

3.9.1 สมการ Discretization ทั่วไป สำหรับปัญหาการถ่ายเทความร้อนแบบ 2 มิติในสถานะไม่คงที่

ในรูปที่ 23 อนุกรมของจุดในลักษณะ 2 มิติ สำหรับอนุกรมของจุด P จุด E และ W คือจุดข้างเคียงในแนวนอน (x-direction) เมื่อจุด N และ S คือจุดข้างเคียงในแนวตั้ง (y-direction) เส้นประรอบจุด P แสดงให้เห็นถึงขอบเขตของปริมาตรควบคุม ความหนาของปริมาตรควบคุมให้สมมติเป็น 1

รูปที่ 23 ปริมาตรควบคุมสำหรับการนำความร้อน 2 มิติสำหรับสถานะไม่คงที่

สมการการนำความร้อนใน 2 มิติบนระนาบ x-y เขียนได้เป็น

$$\rho c \frac{\partial T}{\partial t} = \frac{\partial}{\partial x} \left(k \frac{\partial T}{\partial x} \right) + \frac{\partial}{\partial y} \left(k \frac{\partial T}{\partial y} \right) \quad (3-24)$$

เมื่อเวลาเป็น one-way coordinate เราสามารถหาของค่าอุณหภูมิที่เวลาถัดไปได้จากค่าของอุณหภูมิที่เวลาเริ่มต้น(initial temperature) กล่าวคือเมื่อให้ค่าของอุณหภูมิที่เวลา t และต้องการค่าของอุณหภูมิที่เวลา $t + \Delta t$ ค่าอุณหภูมิเก่า(ค่าที่ให้มา) ของอนุกรมจุด จะถูกแทนด้วยสัญลักษณ์ $T_P^0, T_E^0, T_W^0, T_N^0, T_S^0$ และค่าอุณหภูมิใหม่(ไม่ทราบค่า)ของอนุกรมจุดที่เวลา $t + \Delta t$ จะถูกแทนด้วยสัญลักษณ์ $T_P^1, T_E^1, T_W^1, T_N^1, T_S^1$

ทำการอินทิเกรตเทียบกับปริมาตรควบคุมที่แสดงให้เห็นในรูปที่ 23 และอินทิเกรตเทียบกับเวลาในช่วง t ถึง $t + \Delta t$ จะได้เป็น

$$\int_n^s \int_e^w \int_t^{t+\Delta t} \rho c \frac{\partial T}{\partial t} dt dx dy = \int_t^{t+\Delta t} \int_n^s \int_e^w \frac{\partial}{\partial x} \left(k \frac{\partial T}{\partial x} \right) dx dy dt + \int_t^{t+\Delta t} \int_e^w \int_n^s \frac{\partial}{\partial y} \left(k \frac{\partial T}{\partial y} \right) dy dx dt \quad (3-25)$$

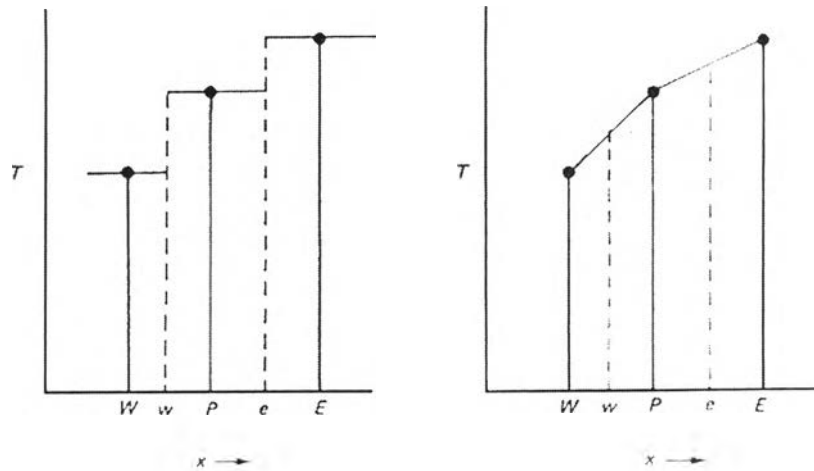
ในส่วนของเทอม $\frac{\partial T}{\partial t}$ เราสมมติว่าให้ค่าอุณหภูมิ(T) มีผลต่อปริมาตรควบคุมทั้งหมดในจุดนั้น จะได้เป็น

$$\int_n^s \int_e^w \int_t^{t+\Delta t} \frac{\partial T}{\partial t} dx dy dt = \rho c \Delta x \Delta y (T_p^1 - T_p^0) \quad (3-26)$$

เทอม $\frac{\partial}{\partial x} \left(k \frac{\partial T}{\partial x} \right)$ บนปริมาตรควบคุมเขียนได้เป็น

$$\int_t^{t+\Delta t} \int_n^s \int_e^w \frac{\partial}{\partial x} \left(k \frac{\partial T}{\partial x} \right) dx dy dt = \int_t^{t+\Delta t} \Delta y \cdot \left[\left(k \frac{\partial T}{\partial x} \right)_e - \left(k \frac{\partial T}{\partial x} \right)_w \right] dt \quad (3-27)$$

ก่อนที่จะดำเนินการต่อไป เราต้องทำการตั้งสมมติฐานเพื่อใช้ในการหาค่า $\frac{\partial T}{\partial x}$ สมมติฐานอย่างง่าย 2 แบบ ซึ่งแสดงให้เห็นในรูปที่ 24 สมมติฐานอย่างง่ายที่สุดคือให้ค่าของอุณหภูมิของแต่ละจุดในอนุกรมจุดสม่ำเสมอในปริมาตรควบคุม ซึ่งเป็นสมมติฐานแบบ stepwise ซึ่งแสดงให้เห็นในรูปที่ 24(ก) สมมติฐานนี้จะใช้ไม่ได้เมื่อต้องการหาค่า $\frac{\partial T}{\partial x}$ ที่หน้าสัมผัสของปริมาตรควบคุม สมมติฐานที่สามารถใช้ได้ดีในที่นี้คือ piecewise-linear ซึ่งแสดงให้เห็นในรูปที่ 24(ข) โดยที่มีการใช้การประมาณค่าแบบเส้นตรงระหว่างจุดสองจุดในอนุกรมจุดเพื่อใช้ในการหาค่า $\frac{\partial T}{\partial x}$ ที่หน้าสัมผัสของปริมาตรควบคุม

(ก) Stepwise profile

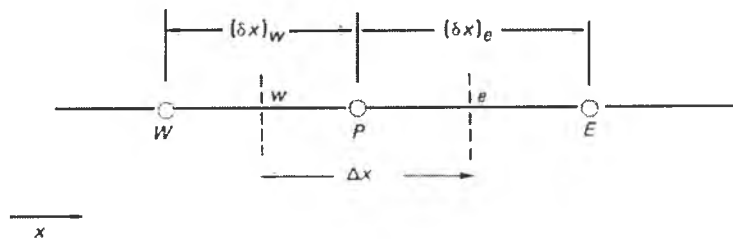
(ข) Piecewise-linear profile

รูปที่ 24 สมมติฐานอย่างง่าย 2 รูปแบบ

เมื่อเราทราบประมาณค่า $\frac{\partial T}{\partial x}$ ในสมการที่ (3-28) จาก piecewise-linear จะเขียนได้เป็น

$$\int_t^{t+\Delta t} \int_n^s \int_e^w \frac{\partial}{\partial x} \left(k \frac{\partial T}{\partial x} \right) dx dy dt = \int_t^{t+\Delta t} \Delta y \left(\frac{k_e(T_E - T_P)}{(\delta x)_e} - \frac{k_w(T_P - T_W)}{(\delta x)_w} \right) dt \tag{3-28}$$

เมื่อ $(\delta x)_e$ เป็นระยะระหว่างจุด E กับ จุด P และ $(\delta x)_w$ เป็นระยะทางระหว่างจุด W และ จุด P ดังที่แสดงให้เห็นในรูปที่ 25

รูปที่ 25 อนุกรมของจุดในแนวนอน(แกน x)

เทอม $\frac{\partial}{\partial y} \left(k \frac{\partial T}{\partial y} \right)$ บนปริมาตรควบคุมเขียนได้เป็น

$$\begin{aligned} & \int_t^{t+\Delta t} \int_e^w \int_n^s \frac{\partial}{\partial y} \left(k \frac{\partial T}{\partial y} \right) dy dx dt \\ &= \int_t^{t+\Delta t} \Delta x \cdot \left[\left(k \frac{\partial T}{\partial y} \right)_s - \left(k \frac{\partial T}{\partial y} \right)_n \right] dt \\ &= \int_t^{t+\Delta t} \Delta x \left(\frac{k_s(T_s - T_P)}{(\delta y)_s} - \frac{k_n(T_P - T_N)}{(\delta y)_n} \right) dt \end{aligned} \quad (3-29)$$

แทนสมการ (3-26) สมการ (3-27) และสมการ (3-29) ในสมการ (3-25) จะได้

$$\begin{aligned} \rho c \Delta x \Delta y (T_P^1 - T_P^0) &= \int_t^{t+\Delta t} \left[\Delta y \left(\frac{k_e(T_E - T_P)}{(\delta x)_e} - \frac{k_w(T_P - T_W)}{(\delta x)_w} \right) + \right. \\ & \quad \left. \Delta x \left(\frac{k_s(T_s - T_P)}{(\delta y)_s} - \frac{k_n(T_P - T_N)}{(\delta y)_n} \right) \right] dt \end{aligned} \quad (3-30)$$

ในตอนนี้อาจต้องการประมาณค่า T_P , T_E , T_W , T_N , และ T_S ที่เปลี่ยนแปลงตามเวลาตั้งแต่ t ถึง $t + \Delta t$ ซึ่งมีหลายสมมติฐานและบางส่วนในนั้นเขียนได้เป็น

$$\int_t^{t+\Delta t} T_P dt = [f T_P^1 + (1 - f) T_P^0] \Delta t \quad (3-31)$$

เมื่อ f เป็นน้ำหนักส่วนประกอบ มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 ซึ่งคล้ายกับการอินทิเกรต T_P , T_E , T_W , T_N , และ T_S และเราทำการประยุกต์กับสมการ (3-30) จะได้

$$\begin{aligned} \frac{\rho c \Delta x \Delta y}{\Delta t} (T_P^1 - T_P^0) &= f \left[\Delta y \left(\frac{k_e(T_E^1 - T_P^1)}{(\delta x)_e} - \frac{k_w(T_P^1 - T_W^1)}{(\delta x)_w} \right) + \right. \\ & \quad \left. \Delta x \left(\frac{k_s(T_s^1 - T_P^1)}{(\delta y)_s} - \frac{k_n(T_P^1 - T_N^1)}{(\delta y)_n} \right) \right] + \\ & (1 - f) \left[\Delta y \left(\frac{k_e(T_E^0 - T_P^0)}{(\delta x)_e} - \frac{k_w(T_P^0 - T_W^0)}{(\delta x)_w} \right) + \right. \end{aligned}$$

$$\Delta x \left(\frac{k_s(T_S^0 - T_P^0)}{(\delta y)_s} - \frac{k_n(T_P^0 - T_N^0)}{(\delta y)_n} \right) \quad (3-32)$$

ทำการจัดเรียงสมการ(3-32) ใหม่โดยไม่ต้องเขียนตัวยก 1 แต่ $T_P, T_E, T_W, T_N,$ และ T_S จะหมายถึงค่าของอุณหภูมิที่เวลา $t + \Delta t$ ดังนั้นสมการที่จัดเรียงใหม่จะเขียนได้เป็น

$$\begin{aligned} a_P T_P &= a_E [f T_E + (1-f) T_E^0] + a_W [f T_W + (1-f) T_W^0] + \\ & a_S [f T_S + (1-f) T_S^0] + a_n [f T_N + (1-f) T_N^0] + \\ & [a_P^0 - (1-f)a_E - (1-f)a_W - (1-f)a_S - \\ & (1-f)a_n] T_P^0 \end{aligned} \quad (3-33)$$

เมื่อ

$$a_E = \frac{k_e \cdot \Delta y}{(\delta x)_e} \quad (3-34 ก)$$

$$a_W = \frac{k_w \cdot \Delta y}{(\delta x)_w} \quad (3-34 ข)$$

$$a_S = \frac{k_s \cdot \Delta x}{(\delta y)_s} \quad (3-34 ค)$$

$$a_N = \frac{k_n \cdot \Delta x}{(\delta y)_n} \quad (3-34 ง)$$

$$a_P^0 = \frac{\rho c \Delta x \Delta y}{\Delta t} \quad (3-34 จ)$$

$$a_P = a_P^0 + f \cdot a_w + f \cdot a_E + f \cdot a_N + f \cdot a_S \quad (3-34 ฉ)$$

ค่าจำเพาะสำหรับตัวถ่วงน้ำหนัก f ของสมการ discretization สามารถลดรูปให้อยู่ในรูปแบบของสมการเชิงอนุพันธ์แบบพาราโบลาที่เป็นที่รู้จักกันดีได้ โดยเฉพาะเมื่อ $f=0$ จะหมายถึงระเบียบวิธีแบบชัดแจ้ง(explicit scheme) $f=0.5$ จะหมายถึงระเบียบวิธีแบบแครงค์-นิโคลสัน(Crank-Nicolson scheme) และสุดท้าย $f=1$ จะหมายถึงระเบียบวิธีแบบปริยาย (implicit scheme)

ในวิทยานิพนธ์นี้จะใช้ระเบียบวิธีแบบชัดแจ้งในหาผลเฉลยของสมการ discretization ของปัญหาการนำความร้อนแบบ 2 มิติในสภาวะไม่คงที่ (Two-dimension unsteady state problem) ดังนั้นเมื่อแทน $f = 1$ ลงในสมการ (3-33) ถึง สมการ (3-34จ) และทำการจัดเรียงใหม่จะได้เป็น

$$a_P T_P = a_E T_E + a_W T_W + a_N T_N + a_S T_S + b \quad (3-35)$$

เมื่อ

$$a_E = \frac{k_e \cdot \Delta y}{(\delta x)_e} \quad (3-36 ก)$$

$$a_W = \frac{k_w \cdot \Delta y}{(\delta x)_w} \quad (3-36 ข)$$

$$a_S = \frac{k_s \cdot \Delta x}{(\delta y)_s} \quad (3-36 ค)$$

$$a_N = \frac{k_n \cdot \Delta x}{(\delta y)_n} \quad (3-36 ง)$$

$$a_P^0 = \frac{\rho c \Delta x \Delta y}{\Delta t} \quad (3-36 จ)$$

$$b = a_P^0 T_P^0 \quad (3-36 ฉ)$$

$$a_P = a_P^0 + a_W + a_E + a_N + a_S \quad (3-36 ช)$$

3.9.2 สมการ Discretization สำหรับปัญหาการถ่ายเทความร้อนแบบ 2 มิติในสภาวะไม่คงที่ และ สภาพนำความร้อนไม่คงที่

ก่อนที่ศึกษาการถ่ายเทความร้อนแบบ 2 มิติในสภาวะไม่คงที่ และสภาพนำความร้อน(k)ไม่คงที่ ต้องมาทำความเข้าใจการถ่ายเทความร้อนแบบ 1 มิติในสภาวะคงที่และสภาพนำความร้อนไม่คงที่สมการการถ่ายเทความร้อนที่ใช้คือ

$$\frac{d}{dx} \left(k \frac{dT}{dx} \right) + S = 0 \quad (3-37)$$

ทำเป็นสมการ discretization ได้เป็น

$$a_P T_P = a_E T_E + a_W T_W + b \quad (3-38)$$

เมื่อ

$$a_E = \frac{k_e \cdot \Delta y}{(\delta x)_e} \quad (3-39ก)$$

$$a_W = \frac{k_w \cdot \Delta y}{(\delta x)_w} \quad (3-39ข)$$

$$a_P = a_P^0 + a_w + a_E + a_N + a_S \quad (3-39ค)$$

$$b = S_C \Delta X \quad (3-39ง)$$

จากสมการ (3-40) สภาพนำความร้อน k_e ใช้แสดงถึงสภาพนำความร้อนที่หน้าสัมผัส e และ k_w ใช้แสดงถึงสภาพนำความร้อนที่หน้าสัมผัส w สำหรับปัญหาที่สภาพนำความร้อนขึ้นอยู่กับระยะทางในแนวแกน x เราจะทราบสภาพนำความร้อนที่จุด W,P,E และต้องทำการหาค่า k_e, k_w ออกมา หรือในปัญหาที่สภาพนำความร้อนขึ้นอยู่กับอุณหภูมิก็เช่นเดียวกัน

วิธีหาสภาพนำความร้อนที่หน้าสัมผัส (k_e) ที่ได้รับความนิยมมากก็คือ การสมมติให้สภาพนำความร้อน(k)ระหว่างจุด P และ E เป็นสมการเชิงเส้น

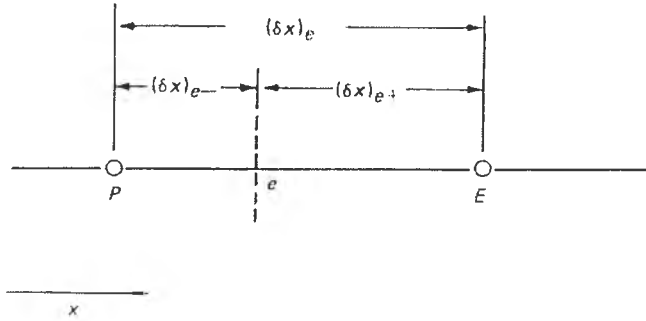
$$k_e = f_e K_P + (1 - f_e) K_E \quad (3-40)$$

เมื่อโดยประมาณของตัวแปร f_e เป็นอัตราส่วนของระยะทางที่แสดงในรูปที่ 18

$$f_e \equiv \frac{(\delta x)_{e+}}{(\delta x)_e} \quad (3-41)$$

ถ้าให้หน้าสัมผัส e เป็นจุดกึ่งกลางระหว่างจุด 2 จุด ค่าของ f_e จะเป็น 0.5 และ k_e จะเป็นค่าเฉลี่ยของ k_P , และ k_E แต่การสมมติแบบนี้ไม่สามารถแก้ปัญหบางอย่างได้ เราทำการหาค่าที่ถูกต้องโดยการใช้การไหลของความร้อนผ่านหน้าสัมผัส e (q_e)

$$q_e = \frac{k_e (T_P - T_E)}{(\delta x)_e} \quad (3-42)$$

รูปที่ 26 การใช้ระยะทางเข้าช่วยการหาหน้าสัมผัส e

เมื่อสมการ(3-43) สอดคล้องกับสมการ(3-39) ทำให้ค่า k_e ที่จะทำได้การไหลของความร้อนผ่านหน้าสัมผัส e (q_e) ที่ถูกต้อง

ให้ปริมาตรควบคุมของอนุกรมจตุรอบ P ประกอบด้วยวัสดุชนิดเดียวกันมีสภาพนำความร้อนคงที่ (k_P) และปริมาตรควบคุมของอนุกรมจตุรอบ E ประกอบด้วยวัสดุชนิดเดียวกันและมีสภาพนำความร้อนคงที่ (k_E) ซึ่งสามารถวิเคราะห์หากการไหลของความร้อนผ่านหน้าสัมผัส e (q_e) ได้เป็น

$$q_e = \frac{T_P - T_E}{\frac{(\delta x)_{e-}}{K_P} + \frac{(\delta x)_{e+}}{K_E}} \quad (3-43)$$

จากสมการ(3-41)ถึง(3-44) จะได้

$$k_e = \left(\frac{1 - f_e}{K_P} + \frac{f_e}{K_E} \right)^{-1} \quad (3-44)$$

เมื่อ หน้าสัมผัส e อยู่ที่ตำแหน่งกึ่งกลางระหว่างจุด P และ E เราจะได้ $f_e = 0.5$ จะได้

$$k_e = \frac{2K_P K_E}{K_P + K_E} \quad (3-45)$$

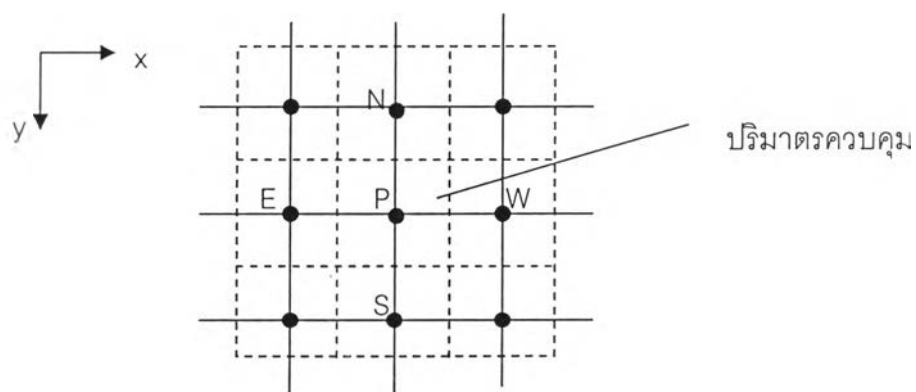
จากสมการ (3-43) จะเห็นได้ว่า สภาพนำความร้อนที่หน้าสัมผัสต่างๆเกิดหาได้จากค่าเฉลี่ยฮาร์โมนิกของค่าการนำความร้อนระหว่างของจุด 2 จุดที่อยู่ตรงข้ามกันของหน้าสัมผัส นั้น ดังนั้นค่า k_e , k_w , k_n และ k_s ในรูปที่ 27 จะเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$k_e = \frac{2 \cdot K_P K_E}{K_P + K_E} \quad (3-46\text{ก})$$

$$k_w = \frac{2 \cdot K_P K_W}{K_P + K_W} \quad (3-46\text{ข})$$

$$k_n = \frac{2 \cdot K_P K_N}{K_P + K_N} \quad (3-46\text{ค})$$

$$k_s = \frac{2 \cdot K_P K_S}{K_P + K_S} \quad (3-46\text{ง})$$

รูปที่ 27 ปริมาตรควบคุมของปัญหาการถ่ายเทความร้อนแบบ 2 มิติ

ในสภาวะไม่คงที่ เมื่อสภาพนำความร้อนไม่คงที่

3.9.3 สมการ Discretization ทัวไป สำหรับปัญหาการถ่ายเทความร้อนแบบ 2 มิติในสภาวะไม่คงที่ เมื่อสภาพนำความร้อนขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ

สำหรับในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีการคำนวณหาการกระจายของอุณหภูมิในผนัง โดยที่สภาพนำความร้อนขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ การหาค่า k_e , k_w , k_n และ k_s จะใช้ค่าของสภาพนำความร้อนที่ตำแหน่งนั้นโดยตรงดังนั้น เขียนเป็นสมการได้เป็น

$$k_e = K_E \quad (3-47\text{ก})$$

$$k_w = K_W \quad (3-47\text{ข})$$

$$k_n = K_N \quad (3-47\text{ค})$$

$$k_s = K_S \quad (3-47\text{ง})$$

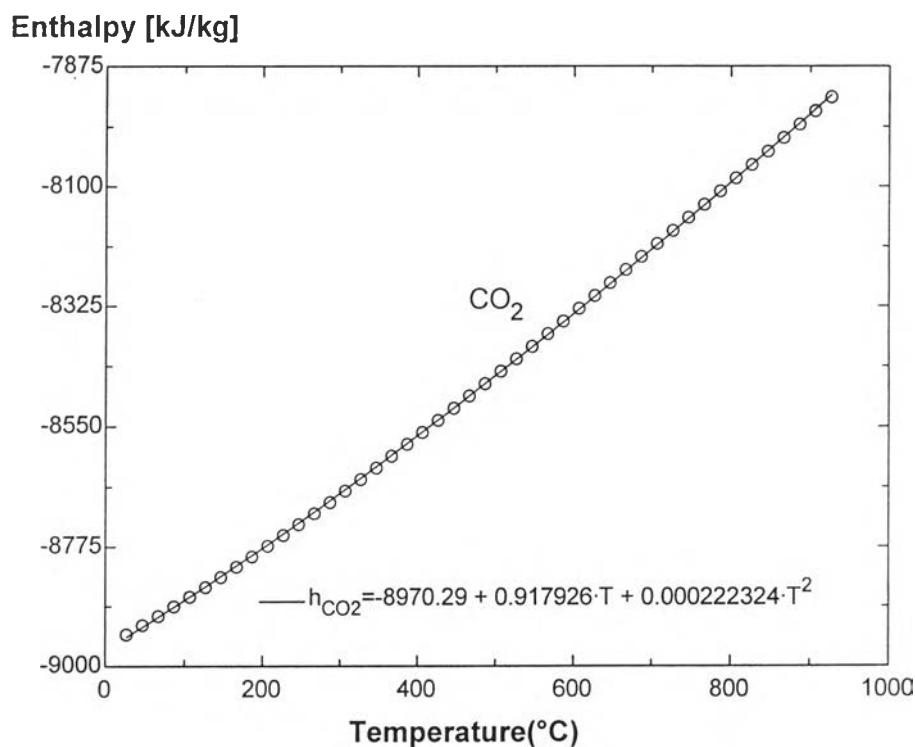
โดยที่ค่า K_E , K_W , K_N , และ K_S หาได้จากการแทนค่าอุณหภูมิลงในสมการ

$$K_i = 0.0616938432 \times e^{(0.00148978098 \cdot T_i)} \quad (3-48)$$

เมื่อ i เป็นปริมาตรควบคุมใดๆรอบปริมาตรควบคุม P

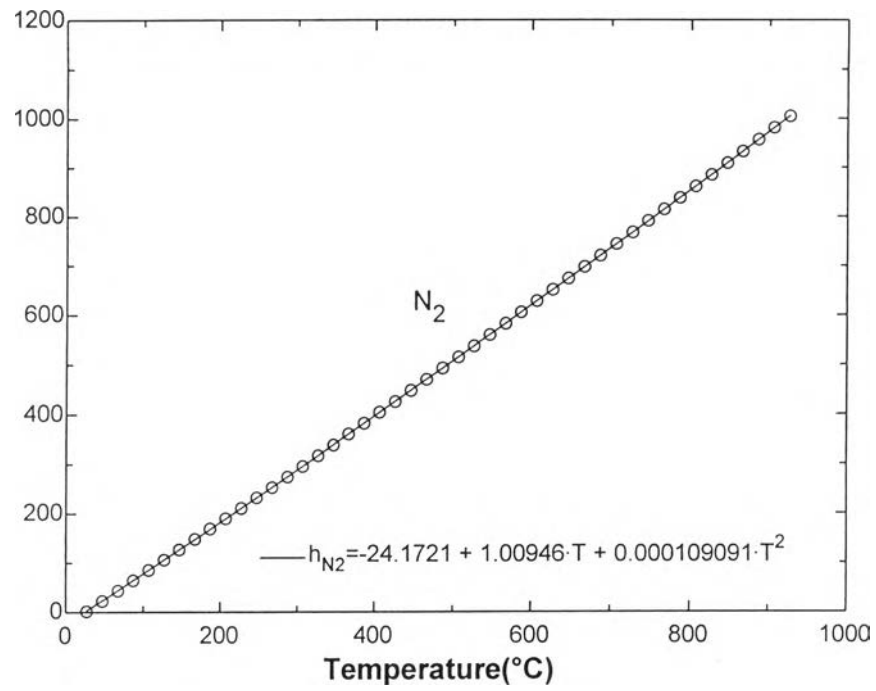
3.10 เอนทาลปี(Enthalpy) ก๊าซชนิดต่างๆ

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีการใช้ค่าเอนทาลปีเพื่อหาค่าพลังงานที่เกิดขึ้นในการเผาไหม้และสูญเสียไปกับก๊าซเสียซึ่งประกอบไปด้วย ก๊าซโปรเพน ก๊าซบิวเทน ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซไนโตรเจน ก๊าซออกซิเจน และไอน้ำ โดยทั่วไปแล้วค่าเอนทาลปีนั้นสามารถเปิดหาจากในหนังสือเทอร์โมไดนามิคทั่วไป แต่ไม่สะดวกในการใช้จึงนำค่าเอนทาลปี มาเขียนเป็นกราฟ และใช้การถดถอยแบบกำลังน้อยที่สุดหาสมการมาตรฐาน ด้วยวิธีที่อธิบายในหัวข้อที่ผ่านมา

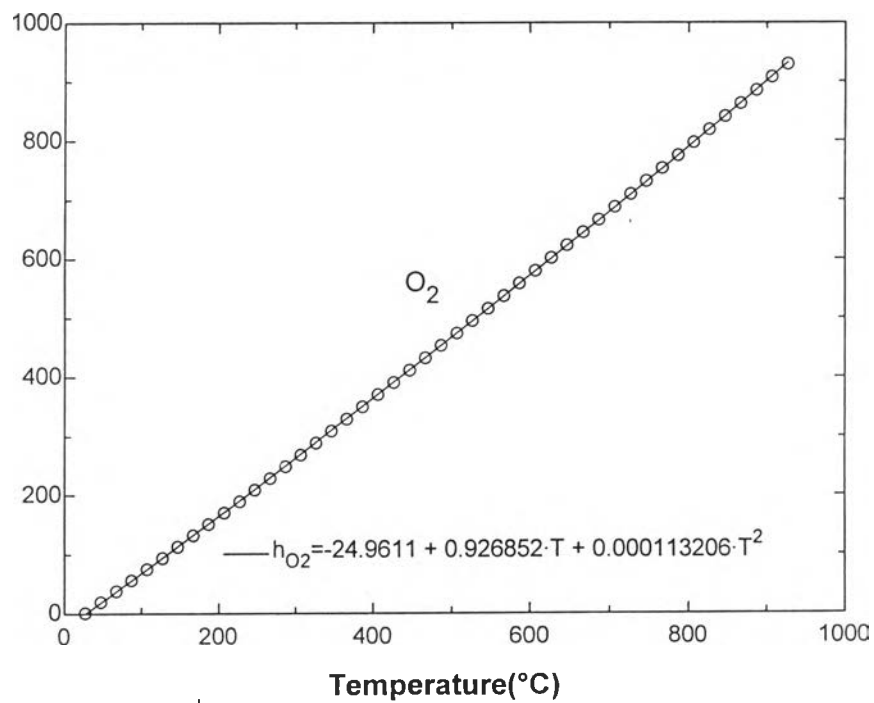
รูปที่ 28 กราฟอุณหภูมิกับเอนทาลปีของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

Enthalpy [kJ/kg]

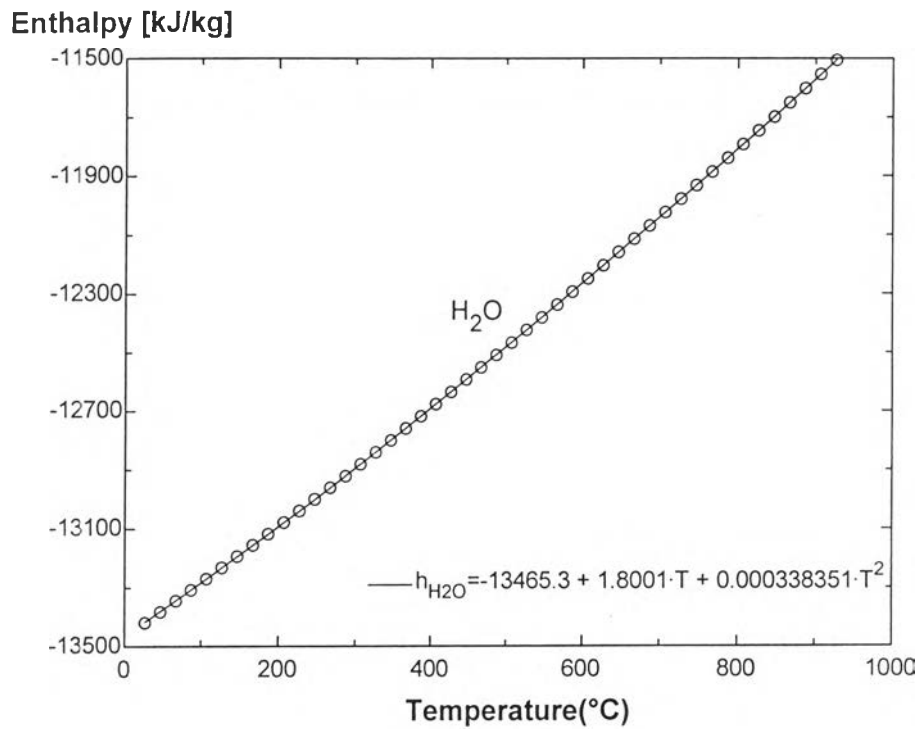

รูปที่ 29 กราฟอุณหภูมิกับเอนทาลปีของก๊าซไนโตรเจน

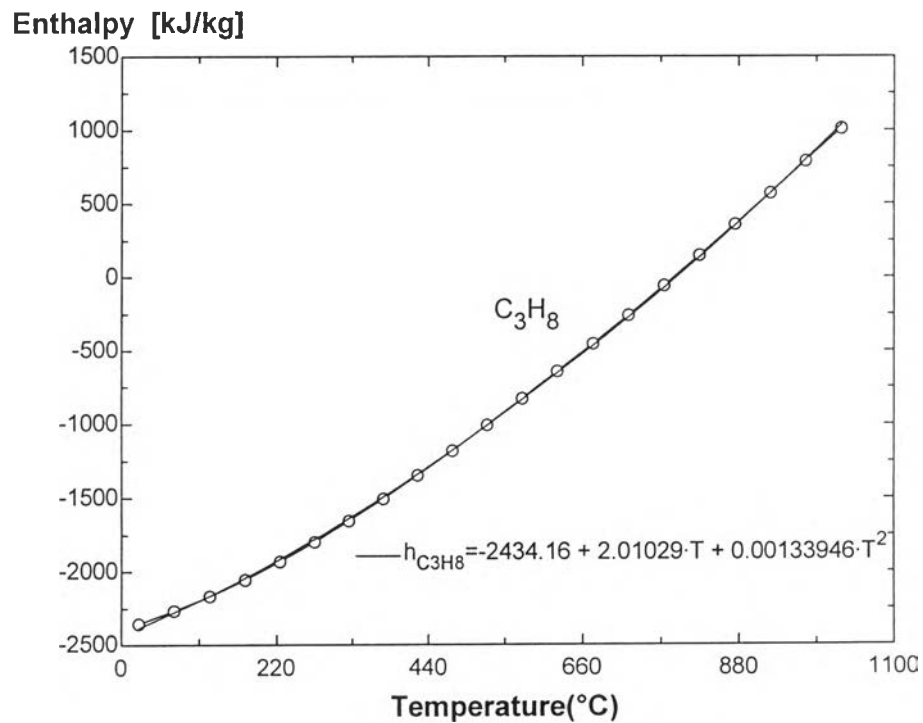
Enthalpy [kJ/kg]

รูปที่ 30 กราฟค่าอุณหภูมิกับเอนทาลปีของก๊าซออกซิเจน

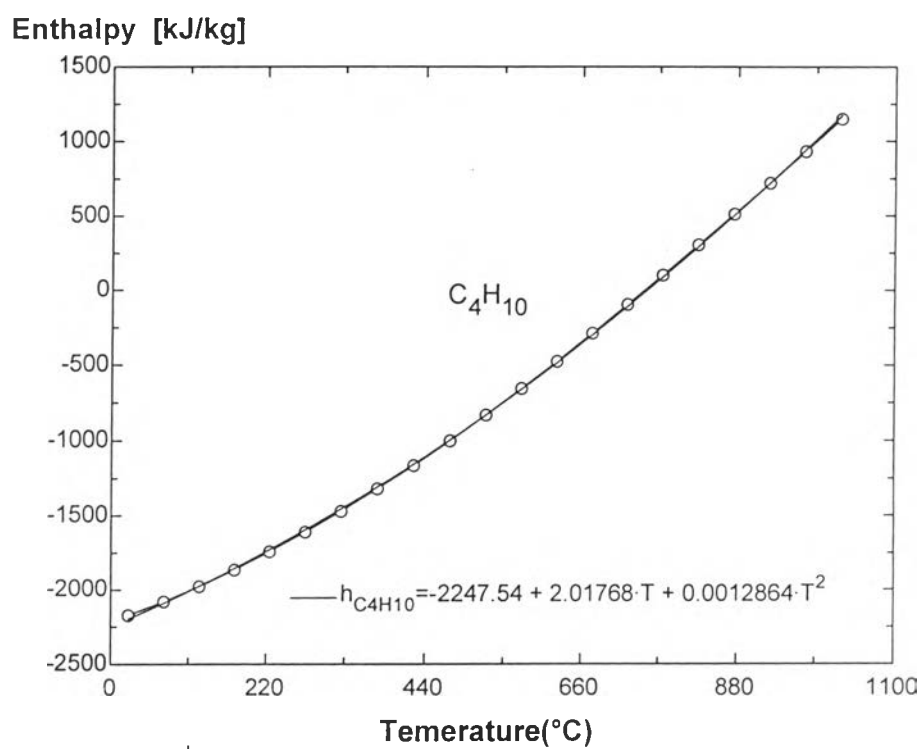

รูปที่ 31 กราฟอุณหภูมิกับเอนทาลปีของไอน้ำ

รูปที่ 32 กราฟอุณหภูมิกับเอนทาลปีของก๊าซโพรเพน

รูปที่ 33 กราฟค่าอุณหภูมิกับเอนทาลปีของก๊าซบิวเทน